

**ESF projectvoorstel Versterkt Streekbeleid
(Oproep 354) – PROJECT 6346**

BURGEMEESTERSOVERLEG

TASKFORCE SPITSREGIO LEUVEN

**ERSV Vlaams-Brabant VZW
28 april 2016**

CONTACTINFORMATIE

Voorzitter Burgemeestersoverleg Oost-Brabant
Hans Eyssen
Dutselstraat 15, 3220 HOLSBEEK
☎ 0475 56 05 13
@ hans.eyssen@holsbeek.be
🌐 www.interleuven.be

ERSV Vlaams-Brabant vzw
Provincieplein 1, 3010 LEUVEN
☎ 016 26 74 40
@ cil.cuypers@vlaamsbrabant.be

Inhoud 1

Historiek en leerelementen

Hieronder een beknopte analyse van de werking van het vroegere streekbeleid (structuren en visie-ontwikkeling¹) en enkele leerelementen voor het versterkt streekbeleid

PRE-RESOC-TIJD

Regio Leuven kent een lange geschiedenis van structurele samenwerking inzake gebiedsgerichte streekontwikkeling.

In 1958 lanceerde de Belgische regering het concept 'regionaal-economische politiek'. De bedoeling daarvan was om structureel zwakke streken met een gericht subsidiebeleid te versterken. Het Hageland werd uitgekozen als testgebied en later in een expansiewet van eind 1959 officieel tot ontwikkelingsgebied uitgeroepen. De regio ontving extra Belgische en Europese middelen die later weer werden teruggeschroefd.

Er werden begin jaren '80 al Burgemeestersconferenties bij elkaar geroepen om de neuzen in dezelfde richting te zetten.

In 1989 werd het Hageland door Europa erkend als plattelandsgebied/impulsgebied en begin jaren '90 werd het Hagelands Economisch en Sociaal Overlegcomité of HESOC opgericht als bottom-up samenwerkingsverband tussen publieke en semipublieke organisaties. Eerst werkte dit streekplatform met Europese middelen en vanaf 1994 voorzag de Vlaamse overheid een regelgevend kader voor de erkenning en subsidiëring.

In 1998 stelde HESOC een streekcharter op met in een eerste deel de visie op de gewenste sociaaleconomische ontwikkeling van het Hageland op lange termijn en in het tweede deel een aantal 'hefboomprojecten' op korte termijn.

Hefboomactie 1: versterken van het economisch draagvlak en creëren van een stabiele lokale tewerkstellingsbasis; door nieuwe vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in Aarschot, Diest en Tienen, door het efficiënt aanwenden van de bestaande bedrijvzones, door ondersteuning van het bedrijfsleven via adviesdiensten, door extra infrastructuur voor startende of jonge bedrijven, door communicatie en samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Hefboomactie 2: verbeteren van de ontsluiting en de toegankelijkheid van de stedelijke centra en de tewerkstellingspolen en organiseren van basismobiliteit voor alle doelgroepen op het platteland.

Hefboomactie 3: uitbouwen van de toeristisch-recreatieve sector als economische sleutelsector op het platteland.

Hefboomactie 4: ondersteunen van het regionale ondernemerschap rond streekeigen producten door samenwerking, promotie, kwaliteitszorg, distributie, enzovoort.

Hefboomactie 5: ondersteunen van het agri-businesscomplex voor de landbouw en de fruitteelt op het vlak van samenwerking, onderzoek, tewerkstelling, kwaliteitszorg en afzet; ondersteunen van de landbouw voor diversificatie naar teelten met grotere toegevoegde waarde.

Hefboomactie 6: uitbouwen van maatschappelijk waardevolle activiteiten en occasionele diensten aan personen door inschakeling van langdurig en laaggeschoolde werklozen.

De streekcharter werd later in verschillende fasen geactualiseerd en er werden diverse hefboomprojecten ingediend bij de Vlaamse overheid en (in 2000) ook goedgekeurd. De vergaderingen vonden plaats bij Interleuven en werden druk bijgewoond. *De financiële middelen voor projecten zorgden voor een grote mobilisatie van de partners en voor een grotere legitimiteit.*

¹ In de grijze kaders wordt historiek weergegeven die de visie-ontwikkeling door de jaren heen illustreert!

Op het vlak van werkgelegenheid is sinds 1973 STC Leuven actief met de sociale partners als adviseurs van RVA en later VDAB. Sinds de oprichting van de vzw AMC kreeg STC Leuven in 1999 Vlaamse middelen om via personele ondersteuning met meer daadkracht te fungeren als een subregionaal adviesorgaan en om het overleg tussen sociale partners (werkgeversorganisaties en vakbonden) en andere sociaaleconomische en maatschappelijke actoren concreter gestalte te geven. De algemene missie bestaat erin om vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen, en hierbij bijzondere aandacht te schenken aan de kansengroepen. De strategieën omvatten een uitdrukkelijke combinatie van vraagspecifieke respectievelijk aanbodsopbouw van de arbeidsmarktproblemen.

STC Leuven vervulde een initiatie- en draaischijffunctie door het uitwerken van concepten en het vormen van een brugfunctie naar de actoren die het meest geschikt zijn om dit concept uit te voeren. Het gaat om initiatieven zowel op het vlak van het stimuleren van diversiteit en evenredige arbeidsdeelname, het stimuleren van sociale economie en het stimuleren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Daarnaast gaf STC Leuven op eigen initiatief of op vraag van de overheid advies over de toepassing van het arbeidsmarktbeleid in de regio en vervult het een rol in het transparant maken van het werkgelegenheidsbeleid door het verzamelen, interpreteren en verspreiden van informatie en gegevens. Dit gebeurde via informatievergaderingen, via de eigen website of W-Magazine (driemaandelijks nieuwsbrief), via nota's en (sector)rapporten. Tenslotte organiseerde STC het overleg tussen de arbeidsmarktpartners in de regio, tussen de sociale partners onderling maar ook tussen sociale partners (interprofessioneel en sectoraal), lokale besturen en de derden. *Dergelijk overleg kon op grote bijval rekenen van de vele arbeidsmarktactoren en -organisaties in de regio. De verschillende innovatieve projecten werden sterk gewaardeerd.*

Bij de integratie van HESOC-streekplatform en STC Leuven werd een RegioManagementPlan of streekpact gemaakt met economische ontwikkeling en werkgelegenheid vanuit een win-win situatie bekeken. De 'klassieke' partners maar ook de lokale besturen werden rechtstreeks bevraagd over hun visie, hun voorstellen. Ook de functies van de subgebieden werden geanalyseerd via een SWOT-analyse: welke invloed heeft de positie van stad Leuven op de tewerkstelling, de werkgelegenheid, de economische ontwikkeling en de inkomensvorming van de deelgebieden Aarschot-Diest (het Demernetwerk), de regio Tienen (de Landelijke Kamer Oost), de Dijlevallei en de gemeenten ten westen van Leuven.

RESOC-PERIODE

Vanaf 2005 is dan RESOC Leuven actief. Dankzij Vlaamse middelen kan personeel worden ingezet voor een degelijke voorbereiding en organisatie van het streekoverleg. Op kruissnelheid in 2008 telde het team in Leuven: een directeur (ook verantwoordelijk voor RESOC Halle-Vilvoorde), een stafmedewerker werk, een stafmedewerker economie, een beleidsmedewerker, 3 projectontwikkelaars evenredige arbeidsdeelname en diversiteit en een (met Halle-Vilvoorde gedeelde) management assistent. *Dit Leuven team ging in de loop der jaren alsmaar meer samenwerken met het team van Halle-Vilvoorde om alzo te komen tot een slagkrachtige inzet van tijd, kennis en middelen.*

Belangrijkste opdracht was de opmaak en de opvolging van de streekpacten tijdens de RESOC-vergaderingen

Bij het eerste streekpact in 2006 kon men verder bouwen op de werkzaamheden en de knowhow van de verschillende betrokken besturen, instellingen en organisaties. Er werd bijvoorbeeld heel wat informatie geput uit bestaande structuur- of beleidsplannen, uit bestaande databanken van de provincie, de GOM Vlaams-Brabant, de VDAB, enzovoort. Vooreerst werd een update gemaakt van het sociaaleconomische profiel van de regio en bijhorende SWOT-analyse, met afbakening van de kernthema's.

- Verdere profilering en positionering van regio Leuven als kennisregio: met het uitbreiden van de kenniseconomie tot meer 'klassieke' sectoren en ook tot kleine en middelgrote bedrijven in de hele regio Leuven en extra inspanningen voor het bestrijden van een duale samenleving
- Versterken van de zorgsector als belangrijke regionale sleutelsector: met het aanmoedigen van een ruime instroom van beroepskrachten en het aanpassen van nieuwe en vroegere zorgberoepen, met het uitbreiden van de bestaande Leuvense innovatiecluster tot de hele keten van de (gezondheids)zorg
- Investerings en reconversie in het agro-gebieden: met aandacht voor het ontwikkelen van beleidsvisies (zoals de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen) en voor de afbakeningsprocessen, met initiatieven op vlak van schaalvergroting, nieuwe teelten, specialisaties en kwaliteitsverbetering, diversificatie en aanvullende inkomensvorming
- Ontwikkeling van de bedrijfsinfrastructuur binnen het arrondissement: met het realiseren van bijkomende kwalitatieve bedrijfsterreinen en met het waken over diverse afbakeningsprocessen
- Ondersteuning van de lokale economie: met vormende initiatieven op diverse domeinen maar ook met concrete voorstellen voor samenwerking met lokale besturen
- Aandacht voor bereikbaarheid en multimodale mobiliteit: met een lijst concrete voorstellen voor infrastructurele verbeteringen
- Betere werking van de arbeidsmarkt: met algemene doelstellingen die kaderen in Vlaams en Europees werkgelegenheidsbeleid (namelijk verhogen van de werkzaamheidsgraad, verbeteren van kwaliteit en productiviteit van de arbeid, aandacht schenken aan kansengroepen en achterstandsgebieden) en meer specifieke regionale doelstellingen
- Economische spin-offs van toerisme en recreatie: met concrete acties ter ondersteuning van het Strategisch Beleidsplan voor het Hageland en voor het Dijleland
- Versterking van de sociale economie: met enerzijds het aanvaarden van deze sociale economie als noodzakelijk voor het opvangen van een relatief groot aantal tijdelijk maar vooral definitief onbemiddelbare werkzoekenden en anderzijds het engagement van de sociale economie tot doorstroming van deze werkzoekenden.
- Promotie van de regio als sociaal-economisch geheel: met het besef dat regio Leuven geen homogeen geheel vormt en rekening houdend met de dynamiek in bepaalde subregio's.²

Via de intergemeentelijke vereniging IGO Leuven werden in 2006 de lokale besturen ingelicht en om reactie gevraagd. In februari 2006 werd het streekpact ter goedkeuring overgemaakt aan provincieraad en gemeenteraden. De uiteindelijke consensustekst zal in de loop van 2007 - na de hersamenstelling van de RESOC-vergadering naar aanleiding van de provincieraads- en gemeenteraadsverkiezingen - herbekeken en bijgestuurd worden.

Het streekpact 2007-2012 wil de prioriteiten van de regio scherper stellen door naast analyse ook duidelijk te focussen op engagementen. Aan deze engagementen werden acties verbonden die werden gebundeld in een rollend actieplan. Verschillende partners gaven immers uitvoering aan acties die een realisatie van de doelstellingen in het streekpact inhielden. Deze acties waren erg divers. Ook dit streekpact werd aan alle gemeenteraden en aan de provincieraad ter goedkeuring voorgelegd.

De opbouw, structuur en werkwijze van streekpact 2007-2012 maakte een grondige evaluatie van de uitvoering en de effecten, quasi onmogelijk. Daarom beslisten de RESOC-leden om in het streekpact 2013-2018 te werken met de enkele prioriteiten, streekdossiers die deze prioriteiten moesten concretiseren en een set van indicatoren die een monitoring moesten mogelijk maken.

^{2 2} In de grijze kaders wordt historiek weergegeven die de visie-ontwikkeling door de jaren heen illustreert!

In voorbereiding van het streekpact 2013-2018 werd op het RESOC-overleg het volgende vastgesteld:

- *Het streekpact moet voldoende concreet zijn en moet de prioriteiten voor de komende periode bevatten.*
- *Het streekpact moet een strategische oefening zijn maar ook verder worden vertaald naar operationele doelstellingen en concrete acties met deadlines.*
- *De samenstelling van de vergadering is dusdanig dat een aantal acties zouden moeten kunnen geformuleerd worden waaraan ook uitvoering kan gegeven worden.*
- *Het document moet inspirerend werken naar Vlaanderen.*

De prioriteiten werden gebundeld onder 3 grote algemene doelstellingen:

1. Arbeidsmarkt (die inzet op de competenties voor de toekomst, een knelpuntenbeleid op maat bewerkstelligt, alle talenten benut en duurzaam ondernemen en tewerkstellen nastreeft)
2. Economische ontwikkeling (met focus op innovatie en internationalisering, op ondernemerschap en handelskernversterking, en op een duurzame en kwalitatieve economische ruimte)
3. Mobiliteit, bestuurlijke samenwerking en flankerend beleid³

Deze algemene doelstellingen werden vertaald in 22 operationele doelstellingen. Aan deze operationele doelstelling werden telkens streekdossiers verbonden die deze prioriteiten in concrete acties gaten. Van de in totaal 69 streekdossiers werden een 10-tal streekdossiers gelabeld als prioritair, als een eerste 'rollend' actieplan. Deze streekdossiers werden opgevolgd binnen het RESOC overleg.

Voor het bepalen van de indicatoren werd een overleg georganiseerd met verschillende partners in de regio om te bekijken hoe en wat we best konden meten. Enkele moeilijkheden:

- Meten we output of proces?
- In welke mate beïnvloeden de streekdossiers de output en in welke mate spelen er nog andere factoren mee?
- Niet alle data bleken beschikbaar (op RESOC niveau).

De RESOC-medewerkers deden een 0-meting uit en startten ook een 1-meting op. De aangekondigde hervormingen binnen het streekbeleid hadden voor gevolg dat de vooropgestelde evaluatie niet werd gefinaliseerd. Door besparingen in de organisatie vertrokken er stafmedewerkers en was er te weinig capaciteit om deze oefening naar behoren af te werken zoals voorzien.

Adviezen over werk en economie

Gedurende de jaren passeerden heel wat dossiers zoals: economische projecten voor het versterken van het economisch draagvlak en creëren van een stabiele lokale tewerkstellingsbasis, ondersteunen van het ondernemerschap of parkmanagement; ruimtelijke afbakeningsprocessen (ruimtelijke visie landbouw, natuur en bos in het Hageland, RSGB, afbakening van de kleinstedelijke gebieden Aarschot, Diest en Tienen); insteken voor het Nationaal Strategisch Referentiekader van de Europese structuurfondsen en later een strategische agenda Vlaams-Brabant voor de Europese Fondsen; herbestemmingsmogelijkheden militaire domeinen, ...
(Ruimtelijk) economische investeringsprojecten passende in het streekpact; duurzame energiewinning; duurzame aanpak van industriezones kwam aan bod, met aandacht voor samenwerking tussen bedrijven en parkmanagement; Nieuw industrieel beleid; Vlaamse spoorstrategie - Bereikbaarheid per spoor van de Vlaamse Economische Poorten; concurrentiepositie van de luchthaven van Zaventem; Uplace, enzovoort

En op vlak van werkgelegenheidsbeleid: het VDAB-jaarverslag en jaaractieplan, over allerlei VDAB-acties zoals sluitende aanpak of individuele beroepsopleidingen, VDAB-

^{3 3} In de grijze kaders wordt historiek weergegeven die de visie-ontwikkeling door de jaren heen illustreert!

werking ten aanzien van uiteenlopende kansengroepen, over deeltijds lerenden, over wepplusprojecten, over de proeftuin leerwerkbedrijf, over aanvragen tot uitbreiding sociale werkplaatsen, over invoegbedrijven en invoegafdelingen, over lokale diensteneconomie, gemandateerde voorzieningen kinderopvang, PWA-opleidingsacties, loopbaan- en diversiteitsplannen, doorstroom sociale economie reguliere economie, overgang van onderwijs naar de arbeidsmarkt voor leerlingen in de richting logistiek medewerker...

Enkele relevante RESOC-projecten

De opmaak van een strategische agenda, gebaseerd op de streekpacten, voor de Provincie Vlaams-Brabant in functie van de Europese Programmaperiode 2007-2013. In 2009-2011 heeft RESOC ook de ondersteuning van de lokale besturen bij de uitbouw van de lokale diensteneconomie opgenomen: informeren over lokale diensteneconomie, helpen bij het ten volle opnemen van de regierol op het vlak van lokale diensteneconomie, onder meer via de fora lokale werkgelegenheid, uitschrijven van subsidiedossiers, ondersteunen van effectieve realisatie van projecten en de inventarisatie van noden en drempels. Voor de uitvoering van deze opdracht deed RESOC Leuven een beroep op IGO Leuven.

De zorgsector is al groot in regio Leuven en wordt alsmaar belangrijker, maatschappelijk en economisch. RESOC werkt binnen het project Uni-form aan een betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt en aan kwalitatieve stages, door het invoeren van eenvormige stagedocumenten en door 'mentoropleidingen' met het oog op degelijke begeleiding van stagiairs.

Met verschillende partners in de logistieke sector werd een actieplan opgemaakt en uitgevoerd om de instroom van kwalitatieve arbeidskrachten op de logistieke arbeidsmarkt te versterken. RESOC brengt de partners samen en coördineert de werkzaamheden en communiceert (onder meer naar de scholen toe).

SERR Vlaams-Brabant

De sociale partners vergaderden vanaf 2005 apart op provinciaal niveau. Als reden wordt verwezen naar de provinciale structuur van bijvoorbeeld UNIZO en ABVV maar ook naar de samenwerkingservaring van de sociale partners binnen de POM Vlaams-Brabant. Bovendien willen de sociale partners het overleg over sociaaleconomische streekontwikkeling op efficiënte wijze organiseren om effectief invloed te kunnen uitoefenen op het beleid van de Vlaamse overheid en van de lokale besturen.

In de beginjaren werd voor bepaalde materies die onder de bevoegdheid van de SERR vallen, evenwel geopteerd voor een territoriale benadering, dit is een uitsplitsing naar de regio waarop het gevraagde advies betrekking heeft. *Maar deze werkwijze werd al gauw verlaten, het bleek handiger en rationeler om de twee regio's tijdens 1 overlegvergadering aan bod te laten komen.*

Inhoudelijk heeft de SERR-werking een groot aantal adviezen gegenereerd. Naast het doorlopend advies over de loopbaan- en diversiteitsplannen, over welbepaalde werkgelegenheidsmaatregelen zoals IBO's, over PWA-opleidingsinitiatieven en over ESF-dossiers van ondernemingen zonder ondernemingsraad, heeft de SERR Vlaams-Brabant ook heel wat proactieve adviezen geformuleerd. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is de nota 'taalbeleid' die ook door de SERV werd aangeprezen voor een advies ter zake. Bovendien waren er systematisch mini-congressen waar over belangrijke inhoudelijke kwesties werd overlegd zoals bijvoorbeeld de grotere winkelcomplexen, de rol van het sociaal overleg betreffende mobiliteit in de regio, groene jobs, enzovoort. Stuk voor stuk inhoudelijk sterke evenementen die actoren samenbrengen en bepaalde problematieken en oplossingen in het licht zetten.

ERSV Vlaams-Brabant

Door sociale partners, provincie en lokale besturen werd in 2004 gekozen voor de oprichting van 1 vzw en 2 RESOC's. Anders dan in andere provincies werd het 'RESOC' dus effectief meer een inhoudelijke vergadering en minder een organisatie. De medewerkers werkten over de 2 regio's heen samen en verdeelden hun specifieke competenties rationeel over gelijkaardige dossiers. Daardoor was er sprake van een grotere slagkracht, betere competentieontwikkeling, financiële en infrastructurele voordelen... Kenmerkend was de samenwerking met de provinciale dienst Economie en POM die allen samen op eenzelfde verdieping werden gelokaliseerd. Het was ook de uitdrukkelijke wens van de gouverneur om op deze manier een interbestuurmodel van streekontwikkeling mede gestalte te geven.

Samenwerking met lokale besturen

Maar RESOC had tijdens al die jaren ook aandacht voor een grote betrokkenheid van lokale bestuurders. De opkomst op en deelname aan deze overlegmomenten was in al die jaren steeds bevredigend, ook vanuit de hoek van de lokale besturen. Uit tussentijdse bevragingen en evaluaties onder meer naar aanleiding van de opmaak van RESOC-streekpacten, blijkt dat de leden het positief beoordelen dat publieke én private partners elkaar binnen RESOC op een structurele manier treffen.

Omdat de strikte decretale samenstelling van het RESOC maakte dat niet alle lokale besturen systematisch konden deelnemen, werd er vanaf 2010 een uitnodiging gestuurd naar alle bij specifieke dossiers betrokken gemeenten (bijvoorbeeld bij bespreking van het luchthavendossier) of zelfs naar alle besturen van het arrondissement.

Vanaf 2009 werden streektafels georganiseerd om meer 'gebiedsgerichte' input te krijgen vanwege de (niet rechtstreeks afgevaardigde) lokale besturen. De doelstelling van de streektafels is: vertrekkende van de noden en de strategische visie voor de streek overleg organiseren tussen de lokale besturen om te komen tot afstemming van het lokaal sociaaleconomisch beleid en dit lokale beleid op zijn beurt te toetsen aan de gemeenschappelijke streekvisie. Het streekpact 2013-2018 werd uitdrukkelijk opgemaakt via een participatieproces van lokale besturen aan deze streektafelvergaderingen.

Verder werd het goedgekeurde verslag telkens bezorgd aan alle lokale besturen van het arrondissement. En tijdens de RESOC-vergaderingen worden systematisch vertegenwoordigers van lokale besturen uitgenodigd om hun stad of gemeente te situeren binnen de regio en hun verzuchtingen te uiten ten aanzien van het sociaaleconomisch streekbeleid.

Voor het organiseren van de streektafels werd systematisch samengewerkt met Interleuven. Er werd uitdrukkelijk gezocht naar concrete (prioritaire) acties of projecten die uitvoering geven aan de gemeenschappelijke strategische afspraken. Enkele concrete voorbeelden:

- Demerfietspad en toeristische troeven Demervallei
- Bestuurskracht plattelandsgemeenten en manifest plattelandsgemeenten
- Gewestwegen en openbare werken
- Sluipverkeer
- START
- RO
- Lokale werkwinkels en relatie met VDAB
- Versterken de lokale netwerking met ondernemers en economische actoren (via een lerend netwerk);
- Intergemeentelijke
- regional branding als element voor economische ontwikkeling
- visieontwikkeling op platteland en landbouw

Daarnaast zorgden RESOC-medewerkers voor zeer gerichte versterking van de *fora lokale werkgelegenheid*. Het Forum wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het lokale bestuur en naast de vertegenwoordigers van de werkwinkelpartners (PWA, VDAB, ev. OCMW, GTB), nemen ook andere relevante arbeidsmarktactoren uit het zorggebied er aan deel, zoals werknemers- en werkgeversorganisaties, RVA, lokale werkervaringspromotoren, opleidingsverstrekkers, ...

Relatie met Vlaanderen

Vanaf april 2008 begon RESOC Leuven aan de voorbereiding van de zogenaamde '*Dialog met Vlaanderen*'. De Vlaamse Overheid had zich immers bereid verklaard de uitvoering van de streekpacten te faciliteren. De opgelijste prioriteiten waren:

1. Ondersteunen van de stadsontwikkeling in Aarschot, Diest en Tienen.
2. Versterking lokaal werkgelegenheidsbeleid via de lokale werkwinkels, via de sociale economie, enzovoort
3. Meer bedrijventerreinen
4. Ondersteunen van de strategische hefboomprojecten in regio Leuven
5. Verbeteren van mobiliteit
6. Verduidelijking en versterking van de strategische positie van de RESOC's als actor in de streekontwikkeling⁴

Eind 2008 was er een effectief dialoogmoment met Vlaanderen. Een ruime en sterke delegatie vanuit RESOC Leuven en RESOC Halle Vilvoorde werd ontvangen in een aangename open sfeer. Er konden verschillende beleidsgevoelige vragen aan bod komen. De aanwezigheid van drie Vlaamse ministers en een ruime groep van Vlaamse ambtenaren maakte deel uit van de kracht van het dialoogmoment. Bovendien werd door de Vlaamse delegatie aangegeven dat een vervolg in de toekomst wenselijk is.

Naar de vorm toe was de dialoog een belangrijk moment. Drie ministers waren aanwezig en er is een echte dialoog gevoerd. Er waren heel wat ambtenaren aanwezig. Naar inhoud zijn er een aantal openingen gemaakt: een vergadering met economie over brownfields, doorlichting adviezen werk, ondersteuning lokale besturen in lokale diensteneconomie, antwoord op een aantal concrete projecten. Negatief was dat een aantal vragen reeds achterhaald waren door de lange tijd tussen het opstellen van de vragen en de eigenlijke dialoog. De verschillende Vlaamse departementen antwoorden soms ook naast elkaar. De grotere rol die RESOC wil spelen op vlak van economie werd afgeweerd.

Memorandum 2008

Er werd beslist om de streekprioriteiten als *memorandum* aan de (nieuwe) Vlaamse regering te bezorgen. Op deze wijze wordt de streekvisie nog aangescherpt:

- inzetten op een sterke innovatieve diensteneconomie in een technologische topregio met slimme en efficiënte logistieke werking.
- zorgen voor een leefbare mobiliteit als 'conditio sine qua non' voor alle toekomstgerichte ruimtelijke sociaaleconomische ontwikkelingen in de regio. Alle beleidsinspanningen, inclusief deze van de Vlaamse Regering, moeten simultaan, integraal en versneld op deze thematiek inzetten. De regio vraagt met aandrang om de broodnodige infrastructurele werken binnen een redelijke termijn te realiseren. Dit eveneens om de aantrekkelijke positie als investeringsgebied voor buitenlandse investeerders te kunnen behouden.
- bijkomende kwalitatieve ruimte voor economische ontwikkelingen. Dit betekent enerzijds dat er bijkomende initiatieven nodig zijn om de optimalisering van de bestaande bedrijvenszones te ondersteunen en anderzijds dat er gelijktijdig inspanningen nodig zijn om nieuwe economische ruimte te creëren.

⁴ ⁴ In de grijze kaders wordt historiek weergegeven die de visie-ontwikkeling door de jaren heen illustreert!

Begin 2010 werd een delegatie van lokale besturen (burgemeesters) ontvangen op het kabinet van de Minister-President voor een dialoog over het START-programma. Later was er een vervolgoverleg met de sociale partners. RESOC pleitte opnieuw voor een EN-EN aanpak, voor inspanningen voor alle modi.

In oktober 2011 werd een vergelijkbare RESOC - delegatie door de Minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits ontvangen. Nogmaals werd er vanuit de regio een focus gelegd op het verbeteren en het leefbaar maken van de mobiliteit. Er werd aan de beide ministers duidelijk gesteld dat de problematiek urgent, prioritair en van groot sociaal en economisch belang is, voor heel Vlaanderen.

Daarna volgde de campagne VlotVlaanderen waar RESOC Leuven samen met provincie en POM Vlaams-Brabant een brede coalitie realiseert en pleit voor meer en betere inzet van Vlaamse middelen in het centrum van het land. De mobiliteitsstudie voor de optimalisatie van de Brusselse ring bevestigt dat een oplossing alleen mogelijk is door een multimodale aanpak, met aandacht voor het stimuleren van alternatieven voor het autogebruik (een modal shift), waar mogelijk.

Memorandum 2014 samengevat

- een 'streekcontract' als een versterking van het engagement van het Vlaamse beleidsniveau voor de resultaten van het sociaaleconomisch streekoverleg en een regelmatige 'dialoog' hierover
- ondersteuning van de actieve samenwerking tussen Leuven en de kleinere centrumsteden om de aanwezige kenniseconomie in de hele regio te verankeren en het menselijk kapitaal maximaal te betrekken
- effectieve uitvoering van de bestemde terreinen in de kleinstedelijke gebieden, sectoroverschrijdend Vlaamse engagement
- kwalitatieve instroom van werknemers in de zorgsector
- een betere samenwerking tussen VDAB, gemeenten en OCMW's en PWA's
- productie van duurzame energie
- beter overnamebeleid van bestaande ondernemingen
- wegwerken knelpunten en blinde vlekken in kinderopvang
- inzet van extra middelen voor een betere mobiliteit in het centrum van het land, op basis van objectieve criteria⁵

Samenspel met Interleuven

Interleuven organiseerde sinds 2012 het overleg over een mogelijke stadsregionale benadering, onder meer naar aanleiding van de expansie en uitbreiding van de KU Leuven. RESOC Leuven volgde de voorbereiding, leverde waar mogelijk input en zorgde voor terugkoppeling aan de sociaaleconomische partners.

Naar aanleiding van de adviesvraag vanwege het Vlaamse agentschap economie met betrekking tot ruimtebehoefte voor economische activiteiten, vergaderde RESOC samen met Interleuven, UNIZO, Voka en Boerenbond, POM Vlaams-Brabant, ACV, de provinciale diensten ruimtelijke ordening en economie en middenstand. Bijna alle adviezen 'economie' (zie hoger) werden door de werkgroep 'Kaarten op Tafel' voorbereid alsook de inhoudelijke opvolging inzake ruimte voor economie.

Eind 2014 werd een eerste aanzet tot ruimtelijk economische visie uitgeschreven. Ook werd aangesloten bij een aantal Vlaamse initiatieven in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen om elementen vanuit Vlaams-Brabant in te brengen (o.a. TOP Noordrand, BRV Zaventem-Zuid, Brussel XL).

Op het Burgemeestersoverleg werd een bespreking van de kinderopvang geagendeerd met een toelichting van het nieuw decreet kinderopvang en een overzicht van de werkelijke situatie in stad Leuven en ervaringen van andere gemeenten. Een ander

⁵ In de grijze kaders wordt historiek weergegeven die de visie-ontwikkeling door de jaren heen illustreert!

onderwerp was de internationale branding van de regio Leuven met doelstellingen en projecten van het streekpact + provinciale aanpak + aanpak door KU Leuven + aanpak door Interleuven + aanpak door de stad Leuven.

ELEMENTEN VOOR EVALUATIE⁶

RESOC heeft verschillende opgelegde taken tot een goed einde gebracht:

- Activeren: samenbrengen van partners voor opmaak van visie en doelstellingen én verdelen van acties in streekpact; alle lokale besturen betrekken is jarenlang een aandachtspunt en werkpunt geweest, met wisselend succes; in de streektafels kunnen lokale besturen samenzitten over zeer concrete/eigen dossiers en dat lukt beter
- Kaderen: gemeenschappelijke analyse en streekpact, bespreking van beleidsnota's, formuleren van gemeenschappelijke standpunten en adviezen
- Mobiliseren: pleitbezorger, streektafels, brede coalities met allerlei actoren voor een gezamenlijke stellingnames zoals de campagne VlotVlaanderen, de Ruimtelijk Economische Agenda, discussies over belangrijke dossiers zoals de Ronde Tafel Grote Winkelcomplexen, enzovoort
- Synthetiseren: informeren, draaischijffunctie, standpuntbepaling...

Leiderschap

De RESOC-partners definieerden zelf de belangrijke waarden van het sociaaleconomisch streekoverleg die door de voorzitter tijdens vergaderingen en werkzaamheden werden bewaakt: neutraliteit en ongebondenheid, respect voor ieders belang, identiteit en opdracht, partnerschapsgedachte en co-governance, professionaliteit en resultaatsgerichtheid, economische ontwikkeling die rekening houdt met maatschappelijke verhoudingen en doeleinden.

Het mag gezegd dat enerzijds een RESOC-voorzitter uit de eigen regio werd gewaardeerd, maar dat anderzijds de aandacht van RESOC-voorzitter met name gedeputeerde uit andere regio ook werd gewaardeerd omwille van structurele band met provincie.

Binnen SERR Vlaams-Brabant is het opvallend hoe de sociale partners om de beurt het voorzitterschap ernstig nemen.

Macht

- Het grote steeds weerkerende probleem is het gebrek aan middelen voor de uitvoering van het streekpact
- Gelukkige werden enkele kleinere projecten met een hefboomfunctie alsnog gerealiseerd door gezamenlijke inzet van tijd en middelen
- Productiecapaciteit vooral vanuit sterke RESOC-medewerkers wordt erg gewaardeerd; samenwerking met andere instanties (dienst Economie en POM) en met intercommunale om overlap te mijden en slagkracht te vergroten zowel in pre-RESOC tijd als in RESOC-tijd
- Kennis van de partners die goed zicht hebben op globale sociaaleconomische situatie en concrete streekdossiers: sociale partners, VDAB, provinciale diensten, intercommunales...
- Legitimiteit omwille van uitdrukkelijke en permanente en 'menselijke' brugfunctie vanuit provinciehuis naar lokale besturen toe in samenwerking met intercommunales en POM
- Legitimiteit door Dialoog met Vlaanderen

⁶ Volgens managementrollen en -taken in netwerken zoals die in wetenschappelijke netwerkliteratuur worden onderscheiden (Mc Guire en Silvia, 2009) en gebruikt in de 'Gevalstudie sociaaleconomische streekontwikkeling', 2015, Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek, Temmerman, De Rynck, Wayenbergh, Voets.

- De dynamiek van onderuit en de opgelegde territoriale benadering vanuit provincie en Vlaanderen vinden elkaar, maken spontane verbindingen

Vertrouwen (in netwerk en in elkaar):

- Het partnerschap was in het verleden al heel breed: lokale besturen, vakbonden, werkgeversorganisaties en provincie zaten vaak samen aan tafel
- Dit sterk partnerschap heeft ook zeer concrete verwezenlijkingen/dossiers bewerkstelligd (Hageland)
- Betrokken partners handelen in gelijkwaardigheid, co-gouvernance-principe staat hoog in het vaandel
- Vertrouwen is duidelijker beter binnen RESOC-vergaderingen dan andere vergaderstructuren
- Uitdrukkelijk vraag om met kleinere clusters van naburige gemeenten te werken, maar dan eerder vanuit vertrouwdheid dan vertrouwen
- En dan betreffende dossiers die relevant en interessant zijn voor die kleinere gemeenten
- Het vertrouwen in de Vlaamse erkenning en valorisatie bekoelde heel sterk na het uitblijven van een vervolg aan de 'Dialogo' en na het stopzetten van het overkoepelend RESOC-overleg op Vlaams niveau

Invloed vanuit de context:

economische factoren, schaalactoren, politieke factoren (Vlaamse minister), aanwezigheid van andere sterke streekactoren

- De kleinere centrumsteden zijn vragende partij naar overleg met de stad Leuven voor een betere sociaaleconomische ontwikkeling op verschillende domeinen
- Van oudsher kent de regio Leuven sterke actoren, zoals VDAB, zoals sociale-economie-organisatie, zoals KU Leuven en UZ Gasthuisberg, zoals de Spin-offs
- Een oververtegenwoordiging van tewerkstelling in de quataire sector
- Een jonge provincie Vlaams-Brabant en een gouverneur met een duidelijke visie op interbestuurlijke samenwerking
- Tijdens de huidige legislatuur geen Vlaams minister vanuit regio Leuven

Beleidsinvloed:

- Provincie maakte vroeger eigen SEOP op, is overgenomen door streekpacten die ook voorgelegd en opgevolgd worden in de Provincieraad en Raadscommissies
- Voortdurende koppeling van tegemoetkoming en subsidies aan streekpacten zowel wat betreft Europese programma als wat betreft provinciale middelen
- Dialoog met Vlaanderen
- Bespreking START-programma
- Mobiliteitskwesies en VlotVlaanderen
- Concrete adviezen zoals Beroepeninformatiebeurs, hooggeschoolde allochtonen, zorgsector (met recent nog Uni-form voor betere stages), mobiliteit, sociale economie, internationale branding, taalbeleid op de arbeidsmarkt, samenwerking tussen VDAB en lokale besturen...

BESLUIT UIT HISTORIEK EN EVALUATIE

- De regio Leuven heeft een sterke traditie in streekoverleg, in november 2015 nogmaals assertief geuit via viering 'Spitsregio Leuven'
- Met andere woorden: lokale besturen en partners zijn bereid om tijd en energie te steken in het streekoverleg en doen dit ook
- Er blijft interesse voor interbestuurlijke samenwerking: ook tijdens burgemeestersoverleg worden Vlaamse instanties uitgenodigd of wordt een provinciaal beleid toegelicht, de provincie is lid van het burgemeestersoverleg

- Het managementinstrument bij uitstek in dit netwerkmodel blijft het formuleren van een collectieve missie, doelstellingen, en acties om die doelstellingen te concretiseren maar moet worden aangevuld met het responsabiliseren van partners en actoren en het monitoren van voortgang
- Er kan inhoudelijke beter worden gefocused op ambities, doelstellingen, acties
- De leden van het partnerschap zijn altijd gevoelig geweest aan een efficiënte, transparante organisatie van en communicatie over het streekoverleg of het streekpact ...
- Enige flexibiliteit via ad hoc clusterwerking wordt gewaardeerd

Inhoud 2

Streekidentiteit

Het samenwerkingsverband omvat een streek met een eigen sociaaleconomische entiteit

BESCHRIJVING⁷

Het arrondissement Leuven is een van de twee arrondissementen in Vlaams-Brabant. Het ligt ten oosten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het arrondissement heeft een oppervlakte van 1.163,22 km² en telde 499.081 inwoners op 1 januari 2016. Er is een positief migratiesaldo en het aantal *huishoudens* steeg sneller (+7,5%) dan de bevolkingsomvang door een snellere toename van het aantal eenpersoonshuishoudens. Net zoals in andere regio's is de grijze druk stijgende. Regio Leuven telt relatief weinig vreemdelingen (5,2%).

De regio laat zich opdelen in: Stad Leuven, het Hageland, en het deel ten westen en ten noorden van de centrumstad. Het Hageland situeert zich in het oostelijk deel van het arrondissement Leuven en wordt traditioneel beschouwd als een ruim geheel van 20 gemeenten en gekenmerkt als een meer agrarisch gebied met een geringer economisch draagvlak. Daar waar de as Aarschot-Scherpenheuvel-Diest een meer verstedelijkte ontwikkeling kende, vormt het centrale en zuidoostelijke gedeelte een eerder ruraal geheel. Omwille van het landelijk karakter kan de regio ook worden beschouwd als een buffergebied tussen de as Brussel-Leuven enerzijds en de as Hasselt-Genk anderzijds.

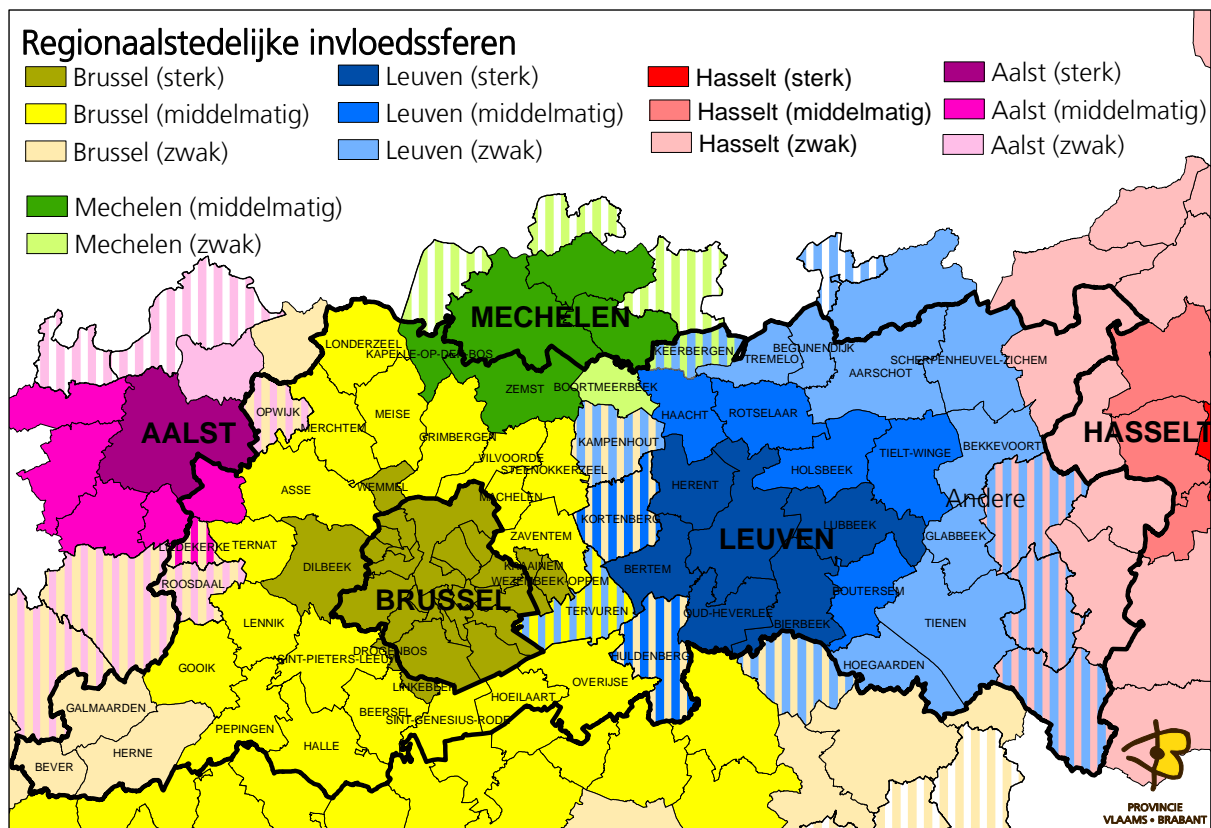
Op economisch vlak kent het arrondissement Leuven geen uniforme verdeling. Het sterk westelijk deel met de stad Leuven als belangrijkste tewerkstellingspool maar ook met gemeenten aanleunend of behorend tot luchthavenregio of de Vlaamse Rand staat in contrast met het Hageland. Nochtans kan de sociaaleconomische situatie in het Hageland hoe langer hoe minder los gezien worden van deze in de rest van het arrondissement.

Het hoge inkomen van de bevolking staat in contrast met de economische prestaties van de regio. Het *BBP per inwoner* is er relatief laag: indien we het gemiddelde van het Vlaamse Gewest gelijkstellen aan 100, haalt Leuven slechts een score van 88, terwijl Halle-Vilvoorde 120 behaalt. Dit betekent dat de inwoners elders hun inkomen halen en er m.a.w. een belangrijke pendelstroom is (naar Brussel en Halle-Vilvoorde). De investeringsratio is laag en toont ook geen stijgende trend. De regio telt heel wat kleine KMO's. Het aandeel van deze kleine bedrijven daalt echter ten voordele van de categorie 10 tot 100 werknemers. Opvallend veel organisaties behoren tot de quartaire sector.

ENKELE WETENSCHAPPELIJKE BEVINDINGEN

Ook uit de sociale geografie blijkt dat de inwoners van het arrondissement Leuven zichzelf en hun sociale processen en patronen hoofdzakelijk 'arrondissementeel' hebben geordend en ingericht. Met andere woorden: de invloedssfeer van de centrumstad Leuven omvat de hele regio Leuven.

⁷ Analyse streekpacten en SVR

Mensen, bedrijven en diensten hebben steeds meer mogelijkheden inzake mobiliteit. Administratieve grenzen spelen niet mee wanneer mensen zich in hun dagelijkse leven verplaatsen naar hun werk, school, winkels, sportclub,... Dit is nog meer het geval in een stedelijke context. In de stedelijke regio vinden (industriële) werken, school, zorg, 'harde' recreatie, bepaalde vormen van wonen, toerisme, ... plaats. De bevolking gebruikt de plattelandsregio voor andere vormen van wonen, (para-) agrarisch en streekgebonden werken, 'zachte' vormen van recreatie en natuurbeleving, Deze toenemende functionele relaties vragen om een regionale benadering en samenwerking die ertoe zal leiden dat zowel de stedelijke als de plattelandsregio er sterker uitkomen.

BELEIDNOTA'S

We citeren uit 'Stadsregio Leuven' van professor De Rynck⁸.

"Ons uitgangspunt is dat de regio Leuven een feit is. De stad en haar omgeving hebben elkaar nodig; ze zijn nu al zeer erg vervlochten en voor veel burgers is de regio Leuven herkenbaar in hun dagelijkse activiteiten. De kwaliteit van de stedelijke ontwikkeling (Leuven en de kleinere centrumsteden) en deze van het meer landelijke gebied (ruwweg: het Hageland) hangen heel erg nauw samen en zijn van elkaar afhankelijk. Het gaat niet om enerzijds de leefbaarheid van de stad en anderzijds om de leefbaarheid van het landelijke gebied. Beide beïnvloeden elkaar en bepaalde ontwikkelingen kunnen de leefbaarheid van beide tezelfdertijd aantasten. We zeggen daarmee niet veel nieuws: in de recente literatuur wordt wereldwijd erkend dat stedelijke ontwikkeling (urban renewal) impliceert dat de schaal van de 'city-region' als basis voor strategie wordt genomen."

"De regio is geen lege ruimte: er werden en worden door allerlei organisaties veel beslissingen genomen met impact op de regio. De regio is sedert de tweede

⁸ Filip De Rynck, Stadsregio en stedelijk netwerk Leuven, september 2011

wereldoorlog onherkenbaar veranderd door de vestiging van tal van diensten en infrastructuren met een regionaal bereik, onder impuls van lokale actoren en politici. De stad Leuven en de omliggende gemeenten nemen beslissingen met een impact op de regio, bvb inzake bedrijfsinfrastructuur, culturele of sportinfrastructuur of nog inzake woonbeleid. Dat leidt tot patronen op de regionale woonmarkt die ook herkenbaar zijn in de mobiliteitsstromen. De Lijn speelt in op regionale patronen bij het uittekenen van de buslijnen. De Vlaamse overheid neemt beslissingen inzake infrastructuur. In de sfeer van welzijn en gezondheid zien we samenwerkingsverbanden tussen de ziekenhuizen van Leuven, Tienen en Diest en veel welzijnsorganisaties hebben de regio als hun werkgebied. Bovendien ondervindt de regio ook de impact van ontwikkelingen op andere schalen, in dit geval bijvoorbeeld de impact van het Brusselse en de ontwikkelingen in de regio Vilvoorde-Zaventem. De uitbreiding van de bedrijvzones in de regio Leuven heeft daar rechtstreeks mee te maken; plannen inzake voorstadsvervoer naar Brussel grijpen in op vervoersstromen vanuit het Leuvense (zie bijvoorbeeld ideeën vanuit de Lijn voor aanleg van tramlijnen van Vlaams-Brabant naar Brussel)."

Naar aanleiding van het proces van 'regioscreening' dat vorige legislatuur in gang werd gezet naar aanleiding van het Witboek Interne Staatshervorming, kunnen we ook putten uit documenten en rapporten om de streekidentiteit te bevestigen. Zoals het rapport "*Regioscreening, synthesesnota provincie Vlaams-Brabant, Deloitte*".⁹

De clusteranalyse (*Resultaten inventarisatiefase Vlaams-Brabant (2011)*) bevestigt dat "er wel degelijk groepen van gemeenten zijn die onderling intensiever samenwerken dan met andere gemeenten. Er zijn grenzen tussen deze clusters van gemeenten waarneembaar, maar deze zijn niet zeer scherp. Gemeenten werken dus ook samen met andere gemeenten die buiten deze cluster vallen en sommige gemeenten kunnen zelfs moeilijk tot één cluster gerekend worden. Voorbeelden hiervan in onze provincie zijn Tervuren en Kampenhout. Bovendien zijn er verschillen van streek tot streek. Met name in het Pajottenland is de intensiteit van samenwerking veel intensiever dan in andere regio's."

"Er is een sterke gelaagdheid terug te vinden: er wordt samengewerkt op zeer verschillend schaalniveau, naargelang van het beleidsthema. De samenwerking per arrondissement is zeer herkenbaar: uit het inventarisatierapport blijkt dat in Vlaams-Brabant de twee grote groepen van gemeenten die min of meer de bestaande arrondissementele grenzen volgen, onderling op veel vlakken samenwerken."

"Binnen het *arrondissement Leuven* zijn er nog kleinere groepen van gemeenten te onderscheiden die intensiever samenwerken: een groep in het *Hageland*, ten oosten van Leuven, verder op te delen in Noord- en Zuid-Hageland, en een groep rond Leuven en een groep ten westen van Leuven (*Dijleland*)."

"Het inventarisatierapport leert dat de Vlaams-Brabantse gemeenten vooral binnen hun eigen arrondissement samenwerken. Het bevestigt het beeld dat reeds naar voren kwam in eerdere inventarisatieoefeningen."

"Als we ons afvragen op welke schaal lokale besturen zich het vaakst organiseren, zien we het bestuurlijk arrondissement prominent naar voren komen. Blijkbaar is dit een schaal die voor veel behoeften wordt beschouwd als het geschikte niveau om samen te werken."

"De intercommunales voor streekontwikkeling, voor afval en voor opbouwwerk zijn per arrondissement ingedeeld. Op het vlak van veiligheid zijn de arrondissementen de schaal

⁹ ABB-Deloitte, Regioscreening, Synthesesnota voor de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, 2013

voor de werking of samenwerking van de politie, van het gerecht, van de brandweer. In het welzijnsdomein is veel overleg georganiseerd per arrondissement. En voor nog heel wat andere samenwerkingen heeft men zich gericht op een indeling per arrondissement.”

“Dat geldt niet enkel voor de samenwerking van overheidsorganen, maar ook van het maatschappelijk middenveld. Een meerderheid van de welzijnsorganisaties, sociaaleconomische partners, jeugdverenigingen en actoren in het sociaal-cultureel werkveld hebben een structuur die de arrondissementele grenzen volgt. Bijvoorbeeld in het sociaaleconomisch domein wordt de opdeling in de arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde gebruikt door de RESOC's, door VOKA (*nvdr: tot voor kort toch*) en door sommige vakbonden.”

Er werden in het rapport ook Leerervaringen geformuleerd waaruit vooral blijkt dat “De meeste besturen beschouwen samenwerking als een manier om de bestuurskracht te verhogen. Ze zijn ervan overtuigd dat samenwerking de effectiviteit en efficiëntie van het bestuur kan verhogen door schaalvoordelen, delen van expertise, impact op hogere overheden enz.”

En nog: “Op basis van de input van de besturen kunnen we concluderen dat de bestaande samenwerkingsverbanden grosso modo de behoeften en opportuniteiten afdekken (op een aantal concrete uitzonderingen na). Er is echter wel behoefte aan een rationalisatie en optimalisatie van het huidig aanbod.”

STREEKOVERLEG

Vanuit een meer procesmatige kijk richten we hieronder de aandacht op de organisaties die het streekbeleid in het (recente) verleden behartigden. Die dus ook een bewijs vormden van een aangevoelde streekidentiteit en die zelfs die streekidentiteit verder versterkten.

Zoals uit de RESOC-historiek blijkt bundelde men in al in de jaren tachtig de krachten om het Hageland te laten erkennen door de Europese Commissie als plattelandsontwikkelingsgebied. Eind 1994 werd de bestaande overlegstructuur omgevormd als HESOC-Streekplatform.

Het werkingsgebied van het Subregionaal TewerkstellingsComité Leuven spreidde zich uit over heel het arrondissement Leuven met 30 steden en gemeenten. Ook VDAB was tot voor kort arrondissementeel opgesplitst in een VDAB Leuven en VDAB Halle-Vilvoorde.

Bij de hervorming in 2004 kwamen HESOC en STC beide tot een gezamenlijk standpunt om het werkingsgebied van een RESOC te laten samenvallen met het arrondissement Leuven: *“Het STC Leuven en het Streekplatform zijn van oordeel dat binnen de arrondissementele omschrijving ook ruimte is voor specifieke streekgebonden aandacht bijvoorbeeld voor het Hageland, voor de gemeenten ten westen van Leuven én voor de eigen situatie van de centrumstad Leuven. Dit draagt ook bij tot herkenbaarheid van de regio die duidelijk een eigen economisch en sociaaleconomisch profiel heeft en bevordert rechtstreekse contacten met, en vooral betrokkenheid van, alle mogelijke lokale actoren.”*

De provincie Vlaams-Brabant en de lokale besturen sloten zich aan bij dit standpunt. Alsmar meer gingen stemmen op om de samenwerking vanuit centrumstad Leuven met Tienen, Aarschot en Diest te versterken. De term 'quadripool' werd gelanceerd in het streekpact 2008-2012. Ook de relatie met de omliggende gemeenten kwam aan bod, vooral gericht op de eventuele inplanting van woongelegenheden voor studenten.

Vanuit Leuven wordt, meer dan vroeger ooit het geval was, gepleit om de uitbreiding van de KU Leuven vanuit regionaal perspectief te bekijken. Het gaat dan zowel om de expansie op het vlak van studentenaantallen en personeel (nationaal en internationaal)

als het creëren van de noodzakelijke ruimte voor bedrijfsinfrastructuur voor de spin-offs van de universiteit. De stad gaf prof. F. De Rynck de opdracht een kortlopende verkenning uit te voeren over de concrete organisatie van een versterking van de samenwerking van Stad Leuven met Aarschot, Diest en Tienen, de zogenaamde quadripool, en de relatie met de omliggende gemeenten, de kansen en de hinderpalen. Deze opdracht leidde tot de nota 'Stadsregio en stedelijk netwerk Leuven. Is een versterkte samenwerking nodig en mogelijk? Verslag van een verkenning.', prof. F. De Rynck, September 2011.

Concreet stelt hij voor te gaan samenwerken op verschillende niveaus: stadsregio small (Leuven en buurgemeenten), medium (stad, aansluitende gemeenten en hinterland - Hageland), large (kring rond Leuven, Brussel, Vilvoorde) en extra large (internationaal).

Er werden afspraken gemaakt tussen RESOC en Interleuven over de samenwerking en de taakverdeling. De streektafels worden gezien als werkgroepen die concrete thema's kunnen verdiepen en een globaal standpunt kunnen voorbereiden. Zo werd er apart vergaderd met Zuid Hageland, Demernetwerk, Noord Dijleland Middenwest-Brabant. Er kon eventueel ook over de arrondissementele grenzen worden samengewerkt, bijvoorbeeld de luchthavenregio.

In 1965 beslissen tien gemeentebesturen uit de regio Leuven tot de oprichting van de Intercommunale Interleuven. De opdracht was een geïntegreerde regionale aanpak - sociaal én economisch. Dat gebeurt in de beginjaren door de inrichting van industriële en ambachtelijke zones en van sociale verkavelingen. Vanaf 1972 tot 2003 treedt Interleuven ook op als afvalverwerker en afvalophaler. In 2003 wordt EcoWerk afgesplitst welke instaat voor de preventie, de selectieve inzameling en de verwerking van afval. Interleuven heeft een stevige reputatie en een stevig palmares. Alle 30 steden en gemeenten van het arrondissement zijn aangesloten en genieten van een ruime dienstverlening op het vlak van

- ondernemen: ontwikkelen en aanbieden van bedrijfspercelen en ruimere dienstverlening
- wonen: het aanbieden van betaalbare woonoplossingen in samenwerking met de gemeente waarbij op duurzame wijze wordt omgesprongen met beschikbare ruimte
- omgevingsprojecten: ruimtelijke ordening, GIS, ontwerp en de realisatie van gebouwen en infrastructuur, milieu en mobiliteit.
- preventie, welzijn en bescherming van werknemers plus informatieveiligheid, veiligheidscoördinatie en ondersteuning noodplanning

De gemeenten en OCMW's nemen deel aan een intergemeentelijke samenwerking om projecten te realiseren die wegens hun complexiteit, financiële impact, grensoverschrijdende effecten, organisatorische redenen, enzovoort, beter gezamenlijk worden aangepakt en/of om gespecialiseerde ondersteuning te krijgen bij het uitvoeren van hun altijd maar ruimer wordend en complexer takenpakket. De gemeenten/steden en OCMW's van het arrondissement Leuven alsook de Provincie Vlaams-Brabant zijn vennoot bij Interleuven. De totale oppervlakte van het werkingsgebied van Interleuven bedraagt 1.163,22 km². De dienstverlening bereikt hiermee 494.189 inwoners.

Met het oog op de nieuwe lokale beleidsperiode werkte Interleuven haar beleidsnota 2012-2018 uit. Naast de verdere optimalisatie van haar rol als verlengd lokaal bestuur, onderzocht zij daarbij ook haar mogelijke rol in een (projectgerichte) regionale samenwerking. Begin 2013 is er een 'Opstartnota regionale samenwerking' waarbij werd beslist dat Interleuven "het overleg tussen de 30 burgemeesters van het arrondissement Leuven faciliteert, en dit om als regio meer slagkracht te bekomen voor belangrijke streekdossiers."

Er wordt vanuit deze nood intergemeentelijk overleg opgezet met de bedoeling een gemeenschappelijk (ruimtelijk) beleid uit te werken voor de gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken. De gemeenschappelijk thema's kunnen

onder andere betrekking hebben op mobiliteit (de vrije doorgang van busverkeer, het doortrekken van fietsroutes, afbouw van sluiproutes, enzovoort), sociale en reguliere huisvesting, openruimtebeleid, economie en centrumfuncties.

In de nota is expliciet sprake van de voordelen van samenwerking tussen gemeenten.

Deze (kunnen) zijn o.a.:

- bestuursmatig: versterken van de bestuurskracht door het 'gezamenlijk' naar buiten treden; een aantal evoluties kan regionaal worden opgevolgd en gemonitord (o.a. woonontwikkelingen, mobiliteit, voorzieningenmarkt); betere coördinatie voor aanpak van gemeenschappelijke problemen; nauwere koppeling tussen het lokale niveau en dat van de hogere overheden;
- personeelsmatig: elke gemeente afzonderlijk ontbreekt vaak de capaciteit voor 'backoffice met verschillende specialisaties'; een gezamenlijke uitbouw kan meer gespecialiseerde kennis sneller beschikbaar maken; meer kwaliteit en doorgedreven specialisatie, ook van ondersteunende diensten; uitwisseling van specialisten; aanstelling op intergemeentelijk niveau van specialisten, toevoegen van 'nieuwe' deskundigheid; continuïteit van personeel (behoud van expertise en ervaring) en van personeelstaken (bijv. bij ziekte, wegvallen, langdurige afwezigheid, ...); makkelijker om beroep te doen op expertise van een ander domein binnen een en dezelfde organisatie;
- taakmatig: er kunnen taken worden opgenomen, waarvoor de gemeentelijke diensten geen tijd hebben; samen expertise ontwikkelen in taken die ieder 'intern' in zijn gemeente moet realiseren; overkoepelend begeleiden van taken maar individueel/lokaal implementeren;
- organisatorisch: schaalvoordeel op het vlak van de ondersteunende managementslaag (bundelen van personeel, infrastructuur, ICT, technische ondersteuning, logistiek, financiën, aankopen, archief, ...); beter gemeenschappelijk beheer kan geld, tijd en organisatorische capaciteit vrijmaken voor andere opdrachten, efficiëntievoordelen; samenwerking en kennisontwikkeling tussen betrokken gemeenten ondersteunen zonder uit te groeien tot een nieuwe bovengemeentelijke administratie.

BESLUIT

Alle betrokken partners zijn ervan overtuigd dat het arrondissement Leuven een streek afbakt met een sociaaleconomische identiteit. Dit betekent niet dat ook kleinere groepen van gemeenten graag samenzitten over gezamenlijke kwesties of 'questes'. En dat er zelfs ook dossiers interessant en relevant kunnen zijn over de regiogrenzen heen, zoals de duurzame en toekomstgerichte uitbouw van de luchthaven. Anders dan in het verleden wenst men die eventuele subregio's niet 'vast' te leggen, maar eerder 'thematisch' te bekijken, waarbij het soms zelfs interessant is om ook aangrenzende gemeenten van het buurarrondissement en/of de buurprovincie te betrekken.

Inhoud 3

SWOT regio Leuven en eerste visie

Vooreerst verwijzen we hier naar de historiek van RESOC Leuven en het verhaal over de jaren heen, met telkens een brede inhoudelijke invulling, waarvan de grote lijnen voor de verschillende besturen en partners – mede dankzij de streekpacten - duidelijk waren.

In het najaar 2015 en de eerste maanden van 2016 werd via het Burgemeestersoverleg (27-11-2015 en 19-02-2016) en tijdens overlegmomenten met ambtenaren, sociale partners en plaatselijke werkgelegenheidsactoren (03-03-2016, 18-01-2016 en 15-02-2016) een globale eerste visie voor het versterkt sociaaleconomisch streekbeleid getoetst. De 'begeleidingsgroep' bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende nieuw betrokken partners boog zich over de teksten van voorliggend projectvoorstel.

Het dossier en de presentatie over deze eerste visieontwikkeling werd verspreid naar alle gemeentebesturen in functie van de partnerschapsverklaring.

SWOT REGIO LEUVEN

STERKTEN	ZWAKTEN
<ul style="list-style-type: none">▪ Aanwezigheid van gerenommeerde kennisinstellingen met een internationale reputatie en uitstraling▪ Aanwezigheid van economische toptechnologische bedrijven in zorg, voeding, nanotech, ICT, en ook creatieve sector: UZ Gasthuisberg, imec, AB Inbev, TE Connectivity, Tiense Suikerfabriek, SESVanderHave ...▪ Uitstekende geografische ligging: nabijheid internationale hoofdstad Brussel, nabijheid internationale luchthaven Zaventem, onderdeel van Vlaamse Ruit▪ Uitgebouwde en kwalitatieve infrastructuur voor kennisontwikkeling en spin-offs (bio-incubatoren, feed food health campus, IMEC-toren, ...)▪ Actieve netwerken inzake kennisvalorisatie en creatie van spin-offs▪ Kwaliteitsvolle landbouwgebieden in het buitengebied▪ Hoog aandeel hoger opgeleiden▪ Hoge activiteitsgraad▪ Lage werkloosheidsgraad▪ Duidelijke streekidentiteit▪ Sterke quartaire sector	<ul style="list-style-type: none">▪ Laag aandeel van maakindustrie en dito tewerkstelling▪ Relatief lage ondernemersratio▪ Geringe buitenlandse investeringen▪ Hoge pendelratio naar Brussel en naar Halle-Vilvoorde▪ Niet optimaal ingevulde en verouderde bedrijventerreinen▪ Invulling van een aantal knelpuntvacatures in bepaalde sectoren is problematisch▪ Relatief lage jobratio in de kleinstedelijke gebieden in het Hageland▪ Oververtegenwoordiging van kansengroepen in werkloosheid (verschillend afhankelijk van subregio)
KANSEN	BEDREIGINGEN
<ul style="list-style-type: none">▪ Intenties tot bestuurlijk samenwerken tussen steden en gemeenten, intergemeentelijke organisaties, provincie en sociale partners▪ Uitgesproken economische ambities in de ruimtelijke plannen voor	<ul style="list-style-type: none">▪ Toenemende mobiliteitsproblemen in het centrum van Vlaanderen▪ Onderbenutting van de multimodale bereikbaarheid van Leuven▪ Verstedelijkingsdruk: stijgende grondprijzen langsheen E314 en

<p>(sociaaleconomische) ontwikkelingen in de kleinstedelijke gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Versterkte focus op kenniseconomie en internationalisering zowel vanuit Vlaanderen, Provincie als centrumstad (Leuven Mindgate) ▪ Investerings en reconversie in agro-gebeuren in het buitengebied ▪ Nieuwe visie over verbinding ruimtelijke ordening en mobiliteit 	<p>versnippering van de open ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lange procestijd om ruimte voor (nieuwe) economische ontwikkeling te genereren en te revitaliseren ▪ Minder interessante vestigingsvoorwaarden dan aangrenzende gebieden (Limburg, Wallonië) ▪ Hoge concentratie oudere werkzoekenden (vooral in het Hageland) met preciaire situatie op de arbeidsmarkt
--	--

VISIE VERSTERKT STREEKBELEID

Spitsregio Leuven moet spitsregio blijven!

"Dit boek heeft in vogelvlucht aangetoond dat de regio daarvoor de kracht en de troeven heeft. Die troeven, en hun ontstaansgeschiedenis, hebben het arrondissement iets 'wezenlijks' gegeven. Ze zorgden ervoor dat die regionale middelpuntpositie uiteindelijk ook een spiegelende bol is geworden: de innerlijkheid van het arrondissement is niet alleen op zichzelf gericht maar op oneindig vele richtingen... Die samenwerkingsimpulsen en verdichte netwerkstructuren hebben ook de vectoren van de voorzienigheid bepaald, waardoor het efficiënter participeren is op de komende metamorfosen van de regio".¹⁰

Vanuit een gezamenlijke visie en vanuit een gezamenlijk beleid willen de partners ertoe bijdragen dat de verdergaande (kennis)economische en technologische innovatie en de impact hiervan op het economische weefsel, de economische activiteiten en de werkgelegenheid, de verworvenheden van de voorbije tientallen jaren verder schragen en uitbreiden over de hele regio en alle inwoners.

Uitrol van de kenniseconomie

Uitdaging

Leuven zet zichzelf en de regio op de kaart als *kennisregio* en *gezondheidsmetropool* met 3 pijlers: Health, High Tech en Creativity. Er is in de stad een economische ontwikkelingsorganisatie waarin de KU Leuven, bedrijfsleiders en politici samenwerken aan: branding en communicatie, internationalisering, samenwerking tussen en binnen sectoren versterken; het aantal startende en groeiende bedrijven verhogen; het aantrekken, ontwikkelen en behouden van nationaal en internationaal talent.

Het blijft de vraag hoe deze positionering van de stad Leuven en de inspanningen van de tripple helix coalitie binnen Mindgate kan worden verbreed en uitgedragen over de regio en de kleinere centrumsteden. Hoe kan het bredere nieuwe partnerschap van de stadsregio een toonbeeld maken op internationaal vlak en een sociaaleconomische dynamiek ontplooiën die ten goede komt van alle gemeenten en alle inwoners van regio Leuven? Hierbij hoort ook goede bereikbaarheid, huisvestingsmogelijkheden en een aantrekkelijk leefklimaat.

Doelstelling

Het verbeteren van de samenwerking tussen Leuven en de kleinere centrumsteden enerzijds en tussen alle lokale besturen van de hele regio anderzijds om de regionale ontwikkeling te versnellen.

¹⁰ Kristof Smeyers, Erik Buyts, Spitsregio, Het arrondissement Leuven 1965-2015 (2015)

Duurzame economische ontwikkeling **(&vestigingsvoorwaarden)**

Uitdaging algemeen

In de streekpacten is een duurzame economische ontwikkeling waardoor de regio ook in de toekomst het welvaartspeil kan behouden en de tewerkstelling kan consolideren, een doelstelling. Deze ruimtelijke economische aanpak zal moeten kaderen in een coherente visie op de verdere ontwikkeling in de streek, waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen werken, wonen en recreatie.

Het opzet binnen dit project is een heuse ruimtelijk-economische agenda of REA, opgemaakt in overleg met alle betrokken en relevante ruimtelijk-economische partners en actoren.

Doelstelling algemeen

Er voor zorg dragen dat bedrijven en ondernemingen zich kunnen blijven vestigen in Leuven door het aanbieden van ruimte, infrastructuur en aantrekkelijke vestigingsvoorwaarden rekening houden met het breder kader van duurzame ruimtelijke ordening, mobiliteit en ecologie.

Uitdaging specifiek 1

Naast de visie-ontwikkeling en de bijhorende uitvoerende processen is er de bekommernis van lokale besturen om een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemingen. Vooral de gemeenten aangrenzend aan Waals-Brabant en Limburg signaleren de nood aan intergemeentelijke samenwerking om vestigingsvoorwaarden in de regio aantrekkelijker te maken.

Doelstelling specifiek 1

We zorgen voor een concurrentieel, aantrekkelijk vestigingsklimaat om bedrijven aan te trekken en te behouden in de regio, en kaarten deze problematiek aan bij diverse relevante overheden en instanties.

Uitdaging specifiek 2

Er moet meer aandacht zijn voor dorpskernen van steden en gemeenten, zeker in het buitengebied, met het oog op de kwalitatieve vernieuwing van de kernen en het ruimtelijk functioneren ervan. Het kernversterkend beleid is noodzakelijk om de uitbreiding en uitwaaiing van kernen tegen te gaan. Dit veronderstelt maatregelen voor een attractieve woonfunctie, een gedifferentieerde woningvoorraad, het behoud van de economische dynamiek, het behoud van de voorzieningen, de leefbaarheid, de bereikbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit in het algemeen...

Doelstelling specifiek 2

Steden en gemeenten zetten in op het behoud en de versterking van de bestaande kern. Daarbij moet er plaats zijn voor zowel kleinschalige als grootschalige detailhandel of zowel zelfstandige ondernemers als internationale winkelketens. Daarnaast moet er in de kernen ook ruimte zijn voor andere activiteiten zoals diensten, kantoren, bedrijven, cultuur, toerisme, horeca en wonen...

Een goedwerkende arbeidsmarkt

Uitdaging

De regio wordt gekenmerkt door een relatief hoge werkzaamheidsgraad en lage werkloosheidsgraad. Een aantal factoren die belangrijk zijn om deze tewerkstelling te consolideren of nog te doen groeien zijn ruimte voor economie en mobiliteit. Maar ook het verder inzetten op sleutelsectoren met het aanleveren van goed opgeleide werkkrachten is cruciaal. We denken hier in de eerste plaats aan de zorgsector die bijna 20% van de werkgelegenheid omvat, die aanwezig is in elke gemeente en die nog steeds veel goed opgeleide mensen nodig heeft.

Daarnaast blijven een aantal zwakkere doelgroepen oververtegenwoordigd in de werkloosheidsstatistieken. Dit verschilt soms sterk van gemeente tot gemeente. Daarenboven zullen een aantal hervormingen (PWA, lokale diensteneconomie, verschuiving van mensen van werkloosheid naar OCMW, ...) gevolgen hebben voor de meest kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt. Het is dus ook een aandachtspunt hoe we alle lagen uit de bevolking kunnen betrekken in het economisch weefsel.

Een actueel aandachtspunt is ook de opvang van vluchtelingen. De toestroom van vluchtelingen betekent voor heel wat lokale besturen een grote uitdaging. Om de integratie in de maatschappij op een goede manier te laten verlopen, lijkt de weg vinden naar opleiding en werk een belangrijke stap.

Doelstelling(en)

Lokale tewerkstelling verhogen via:

- Een werkgelegenheidsbeleid op maat van elke gemeente
- Meer mensen naar zorgsector
- Aantrekken van bedrijven (zie hierboven)
- Afstemming onderwijs-lokale arbeidsmarkt
- Tewerkstelling van kansengroepen verhogen
- Bekijken van mogelijke rol van lokale besturen in werkplekieren
- Kinderopvang en regionaal digitaal loket

Mobiliteit als conditio sine qua non

Uitdaging

Hoewel de indrukwekkende transportbundels – kanaal, spoorlijnen en TGV, snelwegen en gewestwegen – corridors waren van economische ontwikkeling (diensten, bedrijven en winkelcomplexen) en tewerkstelling, werd deze troef van ontsluiting de laatste decennia alsmear meer een bedreiging. De exponentiële toename van personenvervoer en vrachtvervoer, gecombineerd met verdergaande verstedelijking en versnippering van de open ruimten, zorgen in regio Leuven (vaak in samenhang met regio Halle-Vilvoorde) voor een structureel mobiliteitsprobleem, met name: congestie, sluipverkeer, verkeersonveiligheid en ondermaatse verkeersleefbaarheid.

Een andere en betere mobiliteit wordt dan ook de voorwaarde voor een toekomstgerichte sociaaleconomische streekontwikkeling.

Doelstelling

Er wordt in samenwerking met de hogere overheden gelijktijdig geïnvesteerd in een gediversifieerd openbaar vervoeraanbod, het aanmoedigen van de zogenaamde zachte weggebruikers, het optimaliseren van de doorstroming op de ring om Brussel, het uitwerken van een aantal slimme maatregelen (zoals dynamisch verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, mobiliteitsbudget, ...).

Het is eveneens de ambitie dat dergelijke belangrijke investeringen op vlak van infrastructuur, en meer specifiek de uitbouw van hoogwaardige netwerken voor fiets en openbaar vervoer, ook hefboomen zijn voor een meer duurzame ruimtelijke ordening.

Inhoud 4

Visie lokaal werkgelegenheidsbeleid

HET LOKAAL BESTUUR ALS SPIL VAN HET ACTIEF WERKGELEGENHEIDSBELEID¹¹

"Een actieve arbeidsmarktpolitiek is een zaak van alle beleidsniveaus en impliceert een gedeelde verantwoordelijkheid. Oplossingen moeten immers kunnen verschillen naargelang de lokale context en doelstellingen.

Vlaanderen bepaalt de grote lijnen in samenspraak met het lokale bestuursniveau en de lokale besturen treden op als lokaal regisseur/coördinator bij de uitvoering. Het is het lokale bestuur dat de regierol op zijn grondgebied ten volle moet kunnen opnemen om de vele Vlaamse tussenkomsten en ingrepen daar waar nodig lokaal te coördineren. Lokale besturen moeten hierbij kunnen kiezen om intergemeentelijk samen te werken.

Als er van de lokale besturen beleid wordt verwacht, dan moeten er ook middelen ter beschikking zijn om lokaal te investeren in dat beleid. Een bepaald percentage van de VDAB-middelen moeten lokaal invulbaar zijn. Daarover is overleg nodig tussen het lokaal bestuur, VDAB en het OCMW."

Het werkgelegenheidsbeleid is een Vlaams en federaal aangestuurde materie en geen expliciete bevoegdheid voor een lokaal bestuur en daarom ook geen beleidsprioriteit voor de meeste gemeenten en steden. De lokale besturen die hier wel willen op inzetten, moeten dit erbij nemen, er zijn weinig tot geen middelen voorhanden en er is vaak ook geen ruimte om een ambtenaar in te zetten op deze materie, iemand moet dit erbij nemen in de praktijk.

Het voorliggend projectvoorstel in kader van het Versterkt Streekbeleid biedt een mogelijkheid om hierrond op intergemeentelijke niveau effectief acties op te zetten en een aantal zaken uit te proberen.

Vanuit het nieuwe partnerschap Taskforce Spitsregio Leuven zijn we ervan overtuigd dat een aantal Vlaamse werkgelegenheidsmaatregelen kunnen versterkt worden door het lokale bestuursniveau. We merken dat een aantal maatregelen weinig gekend zijn (kleine werkgevers zijn minder op de hoogte van bestaande maatregelen, ...), niet het juiste doelpubliek bereiken (een aantal mensen worden nog steeds niet bereikt door VDAB, niet alle kanalen worden optimaal benut...), weinig transparant én complex zijn (niet altijd duidelijk wanneer welke maatregel best wordt ingezet), enzovoort. Op lokaal niveau zouden lokale besturen een aantal Vlaamse maatregelen kunnen versterken doordat ze een beter zicht hebben op lokale behoeften en mogelijkheden: samenwerken met lokale partners die sterk zijn ingebed in het lokale weefsel, inzetten op bepaalde doelgroepen op lokaal niveau, gericht informatie verspreiden, enzovoort.

Een aantal Vlaamse maatregelen zijn niet relevant voor alle steden en gemeenten. Daarom is het belangrijk op maat te kunnen werken en te kunnen differentiëren. Bepaalde doelgroepen en/of problematieken spelen sterker in de ene (sub)regio dan in de andere. Via samenwerking met het lokale niveau kunnen concrete acties worden opgezet: een specifiek opleidingsaanbod, activering van bepaalde doelgroepen, gerichte informatie naar werkgevers via allerhande lokale kanalen en organisaties, toegankelijkheid VDAB vergroten, link maken met onderwijsinstellingen,

Enerzijds zijn er een aantal factoren die kenmerkend zijn voor heel arrondissement Leuven, anderzijds zijn er binnen de Leuvense regio, naast de scholingsgraad ook wel andere verschillen. Zo zijn er verschillen tussen de meer landelijke regio's en de steden. Op het platteland is er minder aanbod van organisaties, stelt mobiliteit een groter

¹¹ Uit VVSG-voorstellen voor decentralisatie van bevoegdheden naar lokale besturen (2011)

probleem, zijn er vaak meer oudere werkzoekenden en is er minder lokale tewerkstelling. Al deze zaken zorgen ervoor dat vele gemeenten vragende partij zijn voor een aanpak op maat van hun gemeente of van een groep van gelijkaardige (buur)gemeenten.

Om tot een goede samenwerking te komen, is er nood aan dialoog en mogelijkheid tot inspraak vanuit het lokale niveau in het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid. Vanuit Taskforce Spitsregio Leuven willen we een platform creëren waarin structureel overleg tussen gemeenten en VDAB wordt mogelijk gemaakt.

Daarnaast willen we ook komen tot gezamenlijke acties. Vanuit de Taskforce willen we de lokale samenwerking tussen VDAB en (groepen van) gemeenten stimuleren. VDAB is partner in deze Taskforce en in die hoedanigheid ook bereid tot constructieve samenwerking. Via de opmaak van zogenaamde samenwerkingsovereenkomsten, willen we deze samenwerkingen ook structureel verankeren.

Voor de activering van personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt speelt het lokale niveau een belangrijke rol. De samenwerking tussen OCMW en VDAB is volgens ons een belangrijke piste om verder op in te zetten. Binnen de OCMW's wordt de focus op activering immers steeds groter en wordt ook de afstemming met VDAB steeds belangrijker.

Sociale economie organisaties zijn goed ingebed in het lokale weefsel, zorgen voor lokale tewerkstelling van zwakkere groepen op de arbeidsmarkt en kunnen op lokaal niveau een zinvolle dienstverlening uitbouwen. Zij zijn een instrument binnen het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid, die een belangrijke rol kunnen spelen in de lokale invulling ervan voor specifieke doelgroepen.

In de Leuvense regio ontvangt enkel stad Leuven middelen van Vlaanderen voor het opnemen van de regierol sociale economie. Ook andere steden en gemeenten betoonden hiervoor interesse en de intergemeentelijke dienstverlenende vereniging, IGO, actief in het arrondissement Leuven, heeft bij de vorige oproep hieromtrent een voorstel ingediend. Dit werd echter niet goedgekeurd. Vanuit Taskforce Spitsregio Leuven willen we dus ook aan dit thema aandacht besteden.

Verder is ook de hervorming van het PWA naar de 'Wijkwerkers' bij uitstek een oefening die moet worden gerealiseerd op lokaal vlak.

Ten slotte merken we op dat de effectieve tewerkstellingscijfers per gemeente moeilijk te achterhalen zijn. En dan komen deze cijfers nog met enige vertraging ter beschikking. Er is wel meer dan voldoende informatie over werkloosheidscijfers en vacatures, maar accurate gegevens over tewerkstelling op het lokale niveau zijn er niet. Dit maakt het voor lokale besturen niet makkelijk in te spelen of om te gaan met een aantal ontwikkelingen binnen de economische textuur van hun gemeente. Uiteraard hebben lokale besturen wel een idee wie de grote en belangrijke werkgevers zijn op hun grondgebied, maar dat is het dan ook, gedetailleerde informatie ontbreekt. Zelfs de centrumstad Leuven geeft toe dat dit lacune is en dat dit probleem misschien beter op intergemeentelijk niveau wordt opgenomen. Als de uitrol van de kenniseconomie over de regio door de besturen als een prioriteit wordt gesteld is dergelijke kennis absoluut noodzakelijk, als beleidsinstrument.

Ook voor het aantrekken van bedrijven, hebben lokale besturen weinig instrumenten in handen. Dit maakt het moeilijk voor hen om hier actie te ondernemen. Vanuit Taskforce Spitsregio Leuven willen we nagaan welke rol een lokaal bestuur hier kan opnemen en welke de randvoorwaarden zijn die hiervoor moet vervuld zijn. Voor de uitvoering van deze acties verwijzen we naar het inhoudelijke actieplan en in het bijzonder het luik 'goedwerkende arbeidsmarkt' waarin deze acties worden gepreciseerd.

Inhoud 5

Samenwerkingsverband, schaalgrootte, bestuurskracht, betrokkenheid

INTRINSIEKE EN EXTRINSIEKE MOTIVATIE TOT SAMENWERKING

De aanzet tot het nadenken over (stads)regionale samenwerking en de rol van Interleuven binnen het arrondissement Leuven komt voort uit een aantal tegelijk lopende evoluties en processen.

Er was de vraag en het aanvoelen van de stad Leuven om de uitbreiding van de KU Leuven vanuit een regionaal perspectief te bekijken. Zij gaf Prof F. De Rynck de opdracht een verkenning uit te voeren over de concrete organisatie van een versterking van de samenwerking tussen de steden Leuven, Aarschot, Diest en Tienen, de zogenaamde quadripool, en de relatie met de omliggende gemeenten, de kansen en de hinderpalen. Dit leidde tot de nota 'Stadsregio en stedelijk netwerk Leuven. Is een versterkte samenwerking nodig en mogelijk? Verslag van een verkenning.'¹²

De Vlaamse regering startte met het proces van de interne staatshervorming om de lokale democratie te versterken en de slagkracht van de overheid te verhogen zodat deze op een efficiënte en effectieve manier een meerwaarde kan betekenen voor burgers en bedrijven. De bedoeling is om het bestuur dichterbij de burger te brengen.

Tot slot leert de jarenlange terreinervaring van Interleuven dat heel wat lokale problemen de gemeentelijke en/of bestuurlijke grenzen overstijgen en dat moeilijkheden vaak enkel kunnen worden opgelost door het maken van de juiste afwegingen tussen de verschillende beleidsniveaus en -sectoren, zelfs dat enkel tot tastbare resultaten op terrein kan worden gekomen door regionale actie.

BURGEMEESTERSOVERLEG OOST-BRABANT

De 30 burgemeesters van Oost-Brabant besloten om op regelmatige basis te overleggen over de uitdagingen waar de regio voor staat¹³. Tijdens dit burgemeestersoverleg bespreken de bestuurders verschillende beleidskwesties. Zo komen onder meer het mobiliteitsvraagstuk, ruimtelijke ordening, wonen én kinderopvang aan bod. De burgemeesters willen zaken die voor de ganse regio van belang zijn, gezamenlijk, en over alle partijgrenzen heen, verdedigen bij de Vlaamse en de federale overheid. Ze willen op die manier de stem van onze regio beter laten horen. Door dit overleg kunnen ook de plannen van de steden en gemeenten beter op elkaar afgestemd worden.

Alle 30 burgemeesters hebben binnen het overleg stemrecht. Indien de burgemeester verhinderd is, kan hij/zij zich steeds laten vervangen door een (eerste) schepen. Na discussie wordt besloten dat er gestreefd wordt naar consensus. Indien evenwel toch moet worden gestemd, zal elke burgemeester 1 stem hebben. De overige leden van het burgemeestersoverleg, de gedeputeerden, de vertegenwoordiger van KU Leuven en de leden van het vroegere Charter 2020 beschikken over een raadgevende stem.

De vergaderingen van de burgemeesters van de 30 gemeenten/steden van het arrondissement vinden normaliter vijf keer per jaar plaats.

Interleuven werd aangeduid voor de praktische organisatie en het structureren van het burgemeestersoverleg alsook voor het inhoudelijk voorbereiden en werken aan dossiers om resultaten op het terrein te bereiken. Met RESOC Leuven werden goede afspraken

¹² Filip De Rynck, Stadsregio en stedelijk netwerk Leuven, september 2011

¹³ Interleuven, Opstartnota regionale samenwerking, november 2012 – gefinaliseerd februari 2013

gemaakt om elkaar de facto te versterken. Sociaaleconomische dossiers worden door RESOC-medewerkers voorbereid en aangebracht op het Burgemeestersoverleg.

Eerste vergaderingen rond regionale samenwerking vonden plaats in 2012:

24/04/2012: 1ste vergadering over regionale samenwerking in het Leuvense.

26/06/2012: regioscreening met inventarisatie en analyse én engagementsverklaring regionale samenwerking arr. Leuven.

Vergaderingen burgemeestersoverleg 2013:

19/04/2013: bespreking opstartnota, afspraken omtrent de organisatie van het overleg- en werkplatform regionale samenwerking.

21/06/2013: persmoment over opstart regionale samenwerking, schietstand/trainingscentrum politie, mobiliteit: investeringsplan NMBS 2013-2025, afbakening regionaal stedelijk gebied Leuven, gemeente- en stedenfonds.

27/09/2013: technologie-overdracht vanuit KU Leuven, schietstand/trainingscentrum politie, NMBS-dossier.

15/11/2013: onderzoeksproject OndernemingsVriendelijke Gemeente van Agentschap Ondernemen: Intergemeentelijke samenwerking op het vlak van lokale bedrijventerreinen; onderzoeksproject 'Regionet Leuven - visie op een hoogwaardig regionaal OV als motor voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling; schietstand/trainingscentrum politie.

Vergaderingen burgemeestersoverleg 2014:

14/02/2014: hoogwaardig regionaal openbaar vervoernetwerk van De Lijn

25/04/2014: mobiliteit en organisatiestructuur, visie, missie, cijfers; beleid rond mobiliteit; samenwerking met gemeentebesturen of derden; rooilijnplannen; dienstorders/richtlijnen' AWW Vlaams-Brabant, memorandum prioriteiten regio arr. Leuven

20/06/2014: beleid en werking inzake mobiliteit vanwege dienst mobiliteit provincie Vlaams-Brabant + Regionet Leuven

28/11/2014: Aanzet ruimtelijk-economische agenda, werking Agentschap Onroerend Erfgoed.

Vergaderingen burgemeestersoverleg 2015:

27/02/2015: kinderopvang en regionale samenwerking

24/04/2015: schietstand/trainingscentrum politie

25/09/2015: AOE met een toelichting decreet en uitvoeringsbesluit; schietstand/trainingscentrum politie; kinderopvang

27/11/2015: ERSV/RESOC over 'Versterkt Streekbeleid'

Vergaderingen burgemeestersoverleg 2016:

26/02/2016: ERSV/RESOC over 'Versterkt Streekbeleid'; NMBS-dossier; schietstand/trainingscentrum politie.

TASKFORCE SPITSREGIO¹⁴

De oprichting van het nieuwe partnerschap kwam aan bod tijdens verschillende vergaderingen van het burgemeestersoverleg.

Als gevolg van het gewijzigd beleid verschuift het streekbeleid inhoudelijk. Het Burgemeestersoverleg bepaalt rond welke thema's er wordt gewerkt, op welk niveau deze worden uitgewerkt en discuteert over de principes en budgetlijnen.

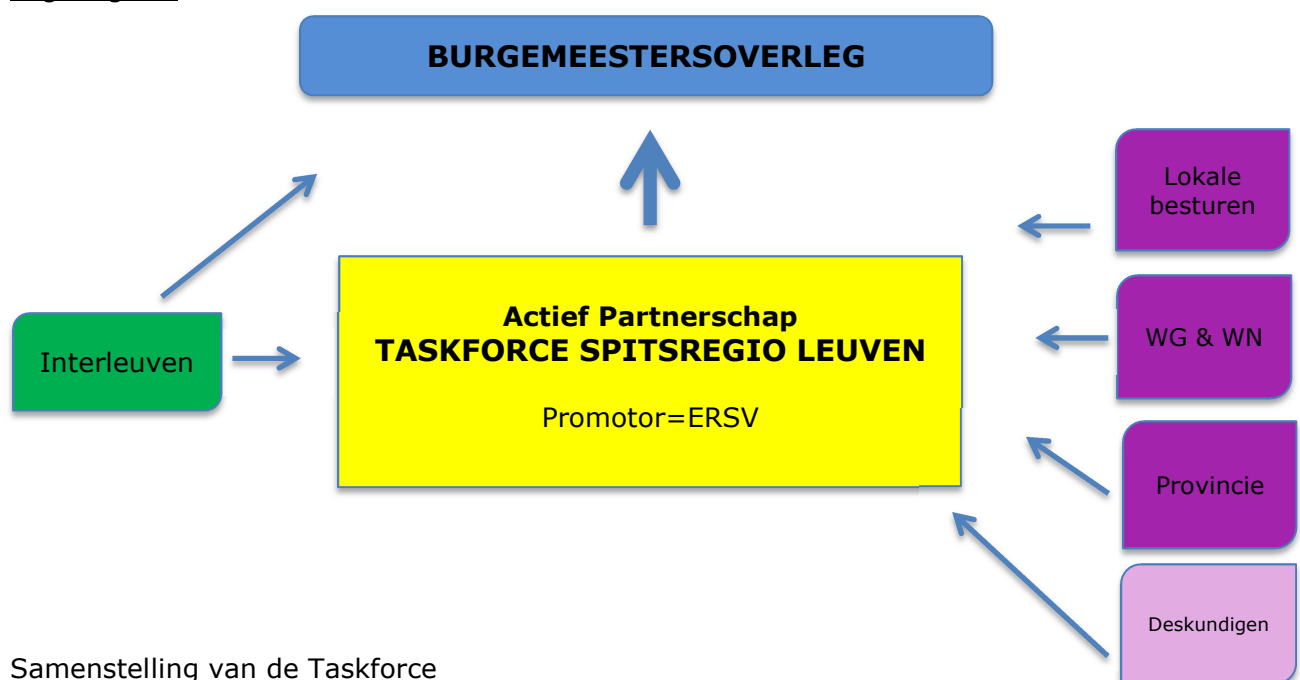
¹⁴ Kristof Smeyers en Erik Buyst, "Spitsregio, Het arrondissement Leuven 1965-2015", een publicatie naar aanleiding van 50 jaar Interleuven

Het sociaaleconomisch streekbeleid zal daartoe worden voorbereid in een Taskforce Spitsregio die dus permanent terugkoppelt naar het Burgemeestersoverleg, en dit als een vast agendapunt.

Missie

Het nieuwe partnerschap omvat steden en gemeenten, vertegenwoordigers van vakbonden en werkgeversorganisaties, provincie, deskundigen. Dit overleg resulteert in een gezamenlijke visie over het te voeren sociaaleconomisch beleid in de regio, met daaraan gekoppelde en gedragen en duidelijk opvolgbare en meetbare doelstellingen en acties. Er is daarbij aandacht voor werk en economie op evenwichtige wijze en voor aanpalende beleidsdomeinen zoals mobiliteit, onderwijs, ruimtelijke ordening, welzijn. Het doel is invloed uitoefenen op beleidsbepalende processen om vooruitgang te boeken ten behoeve van de regio, maar ook en vooral gezamenlijke acties te ondernemen.

Organogram

Samenstelling van de Taskforce

Vertegenwoordigers van alle steden en gemeenten

Vakbonden: ACV, ABVV, ACLVB

Werkgeversvertegenwoordigers: VOKA, UNIZO, Boerenbond

Provincie: dienst Economie

Deskundigen: zoals VDAB

Interleuven: medewerkers die BO + streekdossiers opnemen

Taskforce-medewerkers

Voorzitter

De voorzitter is lid van het Burgemeestersoverleg. De inhoudelijke aansturing gebeurt door het Burgemeestersoverleg. Binnen de Taskforce streeft de voorzitter naar consensus. Bij verdeeldheid beslist het Burgemeestersoverleg.

Vergaderritme

6 x per jaar in de lokalen van Interleuven of ter plaatse in stads- of gemeentehuizen

Clusterinitiatieven en adhoc werkgroepen

Niet elk dossier moet behandeld worden door alle gemeenten van de samenwerking want het is mogelijk en denkbaar dat niet elk thema relevant is voor alle gemeenten/steden. Er zal gewerkt worden met *clusterinitiatieven om* kleinere groepen of clusters van gemeenten samen te zetten over concrete dossiers die door henzelf naar voor worden geschoven, bijvoorbeeld Regio Tienen of Zuidoost Hageland.

Het moet ook mogelijk zijn om, weerom naargelang het thema, besturen die buiten de regionale samenwerking vallen te betrekken indien dit nuttig of relevant is.

Eventueel kan over welbepaalde afgebakende thema's adhoc worden vergaderd - met relevante partners, actoren en deskundigen - ter voorbereiding van de Taskforce Spitsregio (bijvoorbeeld over sociale economie).

Vlag en lading

Het Burgemeestersoverleg kan zich via dit project 'Versterkt Streekbeleid' in zijn algemeenheid meer profileren en kan daarover bewust en gericht communiceren. Er wordt een bescheiden logo gehanteerd voor de herkenbaarheid van dit project.

Ondersteuning

ERSV/RESOC is promotor van het ESF-project en stelt eigen medewerkers ter beschikking voor de uitvoering van dit ESF-project.

Er wordt een overeenkomst afgesloten tussen het Burgemeestersoverleg en ERSV Vlaams-Brabant VZW die deze rolverdeling concreet vorm geeft, en die aandacht heeft voor evaluatie en bijsturing.

De principes van de samenstelling en de werking van de RvB ERSV Vlaams-Brabant zullen worden herbekeken in de loop van het project. Er wordt ook onderzocht welke statutaire veranderingen aangewezen zijn bij ERSV Vlaams-Brabant VZW om in de toekomst een efficiënte structuur te krijgen, in het licht van het gewijzigd streekbeleid.

Nieuwe methodieken

Welke innovatieve ontwikkelprocessen hanteert het partnerschap om een nieuwe dynamiek te kunnen geven aan het streekbeleid, zoals co-creatie en transitie management? Hoe zal u deze processen benutten om het streekbeleid te versterken?

Evaluatie en bijsturing

Er wordt in het project de volgende jaren voldoende aandacht besteed aan permanente evaluatie en bijsturing, dit zowel op vlak van de organisatievorm als op vlak van de ontwikkelde visie als op vlak van de meer concrete uitdagingen/doelstellingen en acties

Bestuurs- en daadkracht

Alle lokale besturen van 1 arrondissement zijn al via het Burgemeestersoverleg gebonden door engagement, alsook de Provincie Vlaams-Brabant en de KU Leuven (als maatschappelijke actor met expertise en onderzoekscapaciteit over verschillende thema's). Op vraag van dit Burgemeestersoverleg start de Taskforce met een ruime samenstelling van geïnteresseerde burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters.

Bij de behandeling van dossiers met een regionale focus zijn niet alleen verschillende beleidsniveaus en administraties of instanties betrokken, ook het middenveld speelt een belangrijke rol. Daarom werkt het Burgemeestersoverleg samen met sociale partners en deskundigen zoals VDAB om positieve resultaten te kunnen behalen.

Autonome bevoegdheden blijven als vanzelfsprekend. Lokale besturen vinden samenwerking en overleg nogal duur in termen van tijd en middelen, maar noodzakelijk gezien afhankelijkheid, toenemende complexiteit, hogere verwachtingen naar prestaties, efficiëntie, geïntegreerde dienstverlening, transparantie van structuren.

Zij vragen uitdrukkelijk naar win-winsituaties binnen het gewenste sociaaleconomisch overleg en streekbeleid.

Afstemming met andere domeinen

Binnen het Burgemeestersoverleg worden verschillende soorten dossiers besproken, over alle domeinen heen. Het Burgemeestersoverleg waakt over de afstemming van de werkzaamheden van de Taskforce met het breder overleg.

Zoals aangegeven kan over welbepaalde afgebakende thema's adhoc worden vergaderd, en dit vooral om welbepaalde deskundigen uit andere beleidsdomeinen te betrekken.

De domeinen mobiliteit, onderwijs en welzijn worden meegenomen in het uitgewerkt actieplan. De uitrol van de kenniseconomie over het arrondissement raakt ook wonen, toerisme, enzovoort.

Inhoud 6

Financieel plaatje

Overzicht		
Steden & Gemeenten	€ 262 347,99	31,87 %
Vlaamse Overheid	€ 411 608,19	50 %
Private middelen	€ 110 042,75	13,37 %
Andere publieke middelen	€ 39 217,44	4,76 %
TOTAAL	€ 823 216,37	100 %

Inhoud 7

Kwaliteitslabel

ERSV Vlaams-Brabant VZW moet als promotor van voorliggend ESF-project beschikken over een kwaliteitslabel.

Het (leren) kwaliteitsvol managen van een organisatie begint immers bij het hebben van een helder beeld van de eigen organisatie.

Het ESF-Agentschap biedt door middel van een quickscan de mogelijkheid om een eerste inventaris te maken van de huidige kwaliteitssituatie van de organisatie.

De quickscan dient als kennismaking met het ESF-Kwaliteitsgroeimodel dat gebaseerd is op het EFQM Business Excellence model met 9 aandachtsgebieden: algemeen (kwaliteitsmodel, managementinformatiesysteem, competentie management), leiderschap, strategie, mensen, samenwerkingsverbanden en middelen, processen, resultaten bij klanten, resultaten bij medewerkers, resultaten voor de samenleving (of MVO) én sleutelresultaten.

Elk aandachtsgebied heeft een even groot gewicht behalve de aandachtsgebieden 'klantenresultaten' en 'sleutelresultaten' die een 1,5 x waarde uitmaken.

Via een audit op 24 maart 2016 verkreeg ERSV de ESF-kwaliteitsopstap van het ESF-Agentschap Vlaanderen tot 31 december 2016 en dit in afwachting dat het nieuwe kwaliteitskader binnen het beleidsdomein WSE ingang zal vinden.

Indien dit kwaliteitskader later zal decretaal verankerd worden, zijn er gepaste overgangmaatregelen voorzien.

Deze kwaliteitsopstap op basis van de quickscan kan als kwaliteitsbewijs van minimaal kwaliteitsvolle bedrijfsvoering worden gebruikt binnen het beleidsdomein Werk.

Inhoudelijk interessant zijn de 3 sterke punten van de organisatie, namelijk:

- netwerkorganisatie
- adaptief en flexibel
- resultaatgericht

Alsook natuurlijk de 3 verbeterpunten (in volgorde van belangrijkheid)

- expliciteren en formaliseren van (kwaliteits)processen
- communicatie intern & extern
- VTO nog meer stimuleren

Natuurlijk zal ERSV terdege rekening houden met de scores uit de quickscan en in de nabije toekomst verbetering nastreven (zie ook organisatorische doeleinden), onder meer op basis van het 'Werkboekje Zelfevaluatie'¹⁵.

¹⁵ ESF-Agentschap VZW, Werkboekje Zelfevaluatie (2014)

Inhoud 8

Organisatorische doelen

HOOFDMISSIE VAN HET NIEUWE ACTIEVE PARTNERSCHAP

Spitsregio Leuven moet spitsregio blijven! "Dit boek heeft in vogelvlucht aangetoond dat de regio daarvoor de kracht en de troeven heeft. Die troeven, en hun ontstaansgeschiedenis, hebben het arrondissement iets 'wezenlijks' gegeven. Ze zorgden ervoor dat die regionale middelpuntpositie uiteindelijk ook een spiegelende bol is geworden: de innerlijkheid van het arrondissement is niet alleen op zichzelf gericht maar op oneindig vele richtingen... Die samenwerkingsimpulsen en verdichte netwerkstructuren hebben ook de vectoren van de voorzienigheid bepaald, waardoor het efficiënter participeren is op de komende metamorfosen van de regio".¹⁶

ORGANISATORISCHE MISSIE

Vanuit een gezamenlijke visie en vanuit een gezamenlijk actieplan willen de partners ertoe bijdragen dat de verdergaande (kennis)economische en technologische innovatie en de impact hiervan op het economische weefsel, de economische activiteiten en de werkgelegenheid, de verworvenheden van de voorbije tientallen jaren verder schragen en uitbreiden over de hele regio en alle inwoners.¹⁷

AMBITIES EN DOELEN

Hieronder staan 7 ambities met telkens hun doelstellingen. Natuurlijk raken deze doelstellingen het verderop uitgewerkt inhoudelijke actieplan. De manier waarop bepaalde inhoudelijke acties zullen worden gerealiseerd hebben alles te maken met de aanpak van het nieuwe streekoverleg en versterkt streekbeleid.

1. Visie ontwikkelen: 1 gedeelde visie voor de regio

OD1.1 Alle partners hebben terdege kennis genomen van de gedeelde visie en zeggen in een gezamenlijke verklaring ja tegen de nieuwe organisatievorm tegen eind 2016

OD1.2 Begin 2019 wordt de gedeelde visie geactualiseerd en zetten alle partners zich opnieuw achter deze hernieuwing

OD1.3 De actieve inzet van middelen en personeel wordt minstens 3 jaar (2016-2019) lang aangehouden door de betreffende partners

2. Efficiënt Overleggen en vergaderen (innovatief, motiverend)

OD2.1 Taskforce zal minstens 5 keer per jaar samenkomen

OD2.2.1 Steden en gemeenten zijn op elke vergadering minstens voor 2/3 aanwezig

OD2.2.2 Sociale partners zullen op elke vergadering minstens voor 2/3 aanwezig zijn

OD2.3 Er lopen, over 3 jaar, minstens 3 experimenten van clusters of pilootclusters (op maat van kleinere groepen van gemeenten en ifv het actieplan) die worden geëvalueerd en gerapporteerd aan de Taskforce

OD2.4 Taskforce organiseert minstens 1x per jaar een uitwisseling met andere partnerschappen 'versterkt streekbeleid'

OD2.5 Het partnerschap zelf spreekt zich uit over efficiëntie en kwaliteit van de vergaderingen als laatste variapunt, op de agenda van elke vergadering

OD2.6 Sommige meer technische dossiers worden indien nodig tijdelijk opgenomen in adhoc werkgroepen

OD2.7 Alle verslagen en documenten zijn online verkrijgbaar of raadpleegbaar binnen de 10 dagen

OD2.8 Minstens 1x per jaar worden tijdens welbepaalde overlegmomenten methodieken als co-creatie, intervisie, lerend netwerk en 'waarderende benadering' gebruikt

¹⁶ Kristof Smeyers, Erik Buyts, Spitsregio, Het arrondissement Leuven 1965-2015 (2015)

¹⁷ Viering 50 jaar Interleuven, 27 november 2015

OD2.9 Minstens 3 x per jaar zetten gepaste netwerkmomenten in op verbeterd vertrouwen van de partners in elkaar

3. Positie verwerven als erkende lobbygroep

OD3.1 Er wordt minstens 1 x jaar overlegd met parlementairen, zowel Vlaamse als federale, én met deskundigen van relevante administraties over dossiers die aandacht en extra lobbywerk verdienen

OD3.2 Minstens 2 x per jaar formuleert Taskforce een proactief advies over werk of economie of mobiliteit aan de bevoegde minister/bestuurder of de bevoegde instantie. Taskforce bezorgt dit advies ook aan alle lokale besturen en parlementairen van de regio.

OD3.3 Minstens 1 x per jaar haalt Taskforce of Burgemeestersoverleg Oost-Brabant de regionale pers

OD3.4 Leden en medewerkers van Taskforce worden minstens 3 x per jaar spontaan benaderd en aangesproken, door lokale besturen, als lobbygroep

4. Gepast communiceren

OD4.1 Ten laatste in 2017 voorziet Taskforce in een aangepaste website of webstek

OD4.2 Tegen eind 2016 zijn er afspraken over communicatie naar alle partners via een nieuwsbrief

OD4.3 Verslagen en documenten zijn permanent voor alle geïnteresseerden online beschikbaar (2016-2017-2018)

OD4.4 Taskforce maakt logo bekend in 2016

5. Constant evalueren van partnerschap

OD5.1 Taskforce bevraagt de partners over de functionaliteit (werking en samenstelling) van het netwerk tweemaal (eind 2017, eind 2018)

OD5.2 Taskforce bespreekt geregeld (bij opstart in 2016, eind 2017, eind 2018) het aantrekken van nieuwe partners, actoren of deskundigen

OD5.3 Eind 2017 maakt Taskforce een 'strategische netwerk-kaart'

OD5.4 Taskforce evalueert jaarlijks (2017, 2018) of de collectieve missie nog voldoet

6. Op goede wijze project beheren

OD6.1 Taskforce brengt haar doelen in een opvolgingsmatrix (2016-2017-2018)

OD6.2 Jaarlijks (2017-2018) evalueert de Taskforce haar doelstellingen en acties en volgt zij de inzet van medewerkers (eigen en/of vanuit 'natura-cofinanciering' partners) en middelen op (partnerschap en gebeurlijke acties)

OD6.3 Op het eind van elk werkjaar (2017-2018) her-plant de Taskforce haar doelstellingen en acties

7. Taskforce heeft oog voor transitie management

OD7.1 In 2016 zet de Taskforce de nieuwe organisatie in de markt (roadshow, logo, perscommunicatie,...).

OD7.2 In 2016 expliciteert een samenwerkingsovereenkomst tussen ERSV en Taskforce de afspraken betreffende het uitvoeren van voorliggend project en de rollen/verantwoordelijkheden betreffende de aansturing van het personeel in kwestie de Taskforce in het actieplan de rollen van de partners in het nieuwe partnerschap .

OD7.3 Tegen eind 2016 herbekijken de Taskforce en ERSV de samenstelling en de werking van de RvB van ERSV Vlaams-Brabant met het oog op een efficiënte sturing van het versterkt streekbeleid.

OD7.4 In 2019 zal de Taskforce bij het begin van de nieuwe beleidsperiode de Taskforce zelf of werkgroepen/clusters her-samenstellen.

Inhoud 9

Actieplan

HOOFDMISSIE VAN HET NIEUWE ACTIEVE PARTNERSCHAP

Spitsregio Leuven moet spitsregio blijven! *"Dit boek heeft in vogelvlucht aangetoond dat de regio daarvoor de kracht en de troeven heeft. Die troeven, en hun ontstaansgeschiedenis, hebben het arrondissement iets 'wezenlijks' gegeven. Ze zorgden ervoor dat die regionale middelpuntpositie uiteindelijk ook een spiegelende bol is geworden: de innerlijkheid van het arrondissement is niet alleen op zichzelf gericht maar op oneindig vele richtingen... Die samenwerkingsimpulsen en verdichte netwerkstructuren hebben ook de vectoren van de voorzienigheid bepaald, waardoor het efficiënter participeren is op de komende metamorfosen van de regio".*¹⁸

Zoals hogerop aangegeven (bij de SWOT en de eerste visie-ontwikkeling) zijn er voor Spitsregio Leuven in het voorliggend actieplan daarbij 4 inhoudelijke lijnen: de uitrol van de kenniseconomie over het hele arrondissement Leuven, een meer duurzame economische ontwikkeling met meer ruimte om te ondernemen, betere vestigingsvoorwaarden en kernversterkend beleid; een goedwerkende arbeidsmarkt met ... ; en mobiliteit als conditio sine qua non.

Ze worden – anders dan de organisatorische doelen of OD's - inhoudelijke doelen of ID's.

UITROL VAN DE KENNISECONOMIE

Uitdaging 1

Leuven zet zichzelf en de regio op de kaart als *kennisregio* met 3 pijlers: Health, High Tech en Creativity. Er is in de stad een economische ontwikkelingsorganisatie Mindgate waarin de KU Leuven, bedrijfsleiders en politici samenwerken aan: "branding en communicatie; internationalisering; samenwerking tussen en binnen sectoren versterken; het aantal startende en groeiende bedrijven verhogen; het aantrekken, ontwikkelen en behouden van nationaal en internationaal talent".

Het blijft de vraag hoe deze positionering van de stad Leuven en de inspanningen binnen Mindgate kunnen worden verbreed en uitgedragen over de regio en de kleinere centrumsteden. Hoe kan het bredere nieuwe partnerschap van de stadsregio een toonbeeld maken op internationaal vlak en een sociaaleconomische dynamiek ontplooiën die ten goede komt van alle gemeenten en alle inwoners van regio Leuven? Hierbij hoort ook goede bereikbaarheid, huisvestingsmogelijkheden en een aantrekkelijk leefklimaat.

ID 1.1

Tegen eind 2017 is er een samenwerkingsakkoord met concrete afspraken en acties tussen de stad Leuven en minstens 4 andere steden en gemeenten om de regionale ontwikkeling van de kenniseconomie te versnellen en te verbreden.

Actie 1.1.1

Mindgate wordt in 2016 voorgesteld (door stad Leuven) op Taskforce en wordt een weerkerend agendapunt op het overleg met het oog op het identificeren van samenwerkingsmogelijkheden of win-win domeinen voor de lokale besturen.

Actie 1.1.2

Mindgate maakt in 2016 een situatieschets en nulmeting van de Leuvense regio betreffende de aantrekkelijkheid voor internationaal talent, welke benchmarking faciliteert en waaruit acties worden gegeneerd. De bevindingen worden door de stad Leuven aansluitend voorgesteld op de Taskforce.

¹⁸ Kristof Smeyers, Erik Buyts, Spitsregio, Het arrondissement Leuven 1965-2015 (2015)

Actie 1.1.3

Er wordt in 2016-2017-2018 minstens 1 keer per jaar een ondernemerscafé georganiseerd in een gemeente buiten Leuven, om de Leuvense kenniseconomie in contact te brengen met lokale ondernemers in de regio (stad Leuven, VOKA, UNIZO).

Actie 1.1.4

Er wordt in 2017 en in 2018 minstens 1 gezamenlijk project ingediend of 1 gezamenlijke actie ondernomen (stad Leuven, Aarschot, Diest, Tienen, VOKA).

ID 1.2

Vanaf 2017 wordt er jaarlijks een extra inspanning gedaan om kennisbedrijven in contact te brengen met hoger onderwijs, over de hele regio

Actie 1.2.1

In 2017 organiseren Interleuven, stad Leuven, VOKA en VDAB een ronde tafel waarbij hoger onderwijs met technologiebedrijven worden samengebracht om een koppeling te maken van wetenschappelijk inzicht in verscheidene disciplines die nieuwe economische activiteiten genereren die via spin-offs op de rails moeten worden gezet met de nodige aandacht voor de hieruit resulterende maakindustrie

Actie 1.2.2

In 2017/2018 wordt daarop een passend gevolg georganiseerd, via een concreet uitgewerkt project dat een stevige brug vormt tussen onderwijs-arbeidsmarkt

DUURZAME ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Uitdaging 2

Ervoor zorg dragen dat bedrijven en ondernemingen zich kunnen blijven vestigen in Leuven door het aanbieden van ruimte, infrastructuur en aantrekkelijke vestigingsvoorwaarden rekening houdend met het breder kader van duurzame ruimtelijke ordening, mobiliteit en ecologie. Dit gebeurt door een gezamenlijke visie en een gezamenlijk programma verwoord in de Ruimtelijke Economische Agenda of REA (Provincie Vlaams-Brabant, POM Vlaams-Brabant, Interleuven, Haveland, steden en gemeenten). Hierin gaat de aandacht in eerste instantie naar de optimalisering en intensifiëring van de bestaande bedrijvzones en de ontwikkeling van al bestemde bedrijventerreinen. Er worden clusters afgebakend waar prioritair aan een revitalisering zal worden gewerkt. Daarnaast wordt systematisch gezocht naar mogelijkheden van intergemeentelijke samenwerking om effectief bijkomende nieuwe bedrijfsruimte te voorzien.

ID 2

Minstens 7 lokale besturen nemen tegen 2018 deze doelstellingen en prioriteiten over in hun eigen beleid, engageren zich in het mede uitrollen of faciliteren van de acties geformuleerd in de REA.

Actie 2.1

Voor eind 2016 wordt de REA via de Taskforce Spitsregio Leuven getoetst aan vertegenwoordigers van steden en gemeenten (mandatarissen en ambtenaren), en dit in samenwerking met de provincie en Interleuven.

Actie 2.2

In 2017 wordt de gezamenlijke agenda verspreid over betrokken instanties, beleidsverantwoordelijken en Vlaamse parlementairen.

Actie 2.3

In 2017 en 2018 wordt de REA minstens 1x geagendeerd voor een bespreking van stand van zaken, een prioritering en eventuele bijsturing.

Actie 2.4

In 2017 en 2018 worden minstens 4 overlegmomenten georganiseerd met overheden/instanties of adviezen geformuleerd aan de hogere overheid/relevante instanties om effectief concrete realisaties op het terrein te bewerkstelligen

Actie 2.5

Er is minstens 1 project 'intergemeentelijke bedrijventerrein' gestart tegen midden 2018 (Interleuven).

Actie 2.6

Er wordt werk gemaakt van duurzaam parkmanagement op minstens 2 bedrijventerreinen (VOKA, Interleuven, stad Leuven, Aarschot, POM) in 2017.

Uitdaging 3

We zorgen voor een concurrentieel, aantrekkelijk vestigingsklimaat om bedrijven aan te trekken en te behouden in de regio. We doen dit met bijzondere aandacht voor de gemeenten aangrenzend aan Waals-Brabant en Limburg en kaarten de problematische positionering van deze gemeenten aan bij diverse relevante overheden en instanties.

ID 3

Er is tegen 2018 een duidelijk regionaal perspectief/plan op een gevarieerd, complementair en voldoende aanbod aan ruimte om te ondernemen (ism Interleuven, POM, provincie).

Actie 3.1

We brengen eind 2016/begin 2017 in Zuidoost Hageland allerlei instanties samen die ter zake een aanbod hebben en de lokale besturen kunnen informeren en bijstaan (ism Interleuven, VOKA, POM, provincie).

Actie 3.2

We brengen in 2017 de vestigingsvoorwaarden en het flankerend beleid in kaart en maken de positionering van de gemeenten ten aanzien van elkaar en andere regio's klaar en duidelijk en formuleren gepaste maatregelen (ism dezelfde partners).

Actie 3.3

Wij organiseren over die gewenste maatregelen overleg met naburige provincies en de hogere overheid in 2017 (ism zelfde partners)

Actie 3.4

We promoten het aanbod bij bedrijven en ondernemers: onderzoeksinfrastructuur, gemeenschapsvormende voorzieningen,... (zelfde partners).

Uitdaging 4

Steden en gemeenten zetten in op het behoud en de versterking van de bestaande kern. Daarbij moet er plaats zijn voor zowel kleinschalige als grootschalige detailhandel of zowel zelfstandige ondernemers als internationale winkelketens. Daarnaast moet er in de kernen ook ruimte zijn voor andere activiteiten zoals diensten, kantoren, bedrijven, cultuur, toerisme, horeca en wonen...

ID 4

Zo veel mogelijk steden en gemeenten maken de volgende 3 jaar kennis met een concreet instrumentarium voor kernversterking en gaan hiermee aan de slag.

Actie 4.1

Mogelijke acties en instrumenten worden in 2016 door UNIZO voorgesteld aan het nieuwe partnerschap en dit in aanwezigheid van minstens 20 steden en gemeenten.

Actie 4.2

10 gemeenten ondertekenen een UNIZO-convenant kernversterkend beleid in 2016.

Actie 4.3

15 gemeenten nemen kernversterkende initiatieven tegen 2018 (Tienen, Aarschot, ...)

Uitdaging 5

In samenwerking met de hogere overheden wordt gelijktijdig geïnvesteerd in een gediversifieerd openbaar vervoeraanbod, het aanmoedigen van de zogenaamde zachte weggebruikers, het optimaliseren van de doorstroming op de ring om Brussel en het uitwerken van een aantal slimme maatregelen (zoals dynamisch verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, mobiliteitsbudget, ...).

Het is eveneens de ambitie dat dergelijke belangrijke investeringen op vlak van infrastructuur, en meer specifiek de uitbouw van hoogwaardige netwerken voor fiets en openbaar vervoer, ook hefboomen zijn voor een meer duurzame ruimtelijke ordening.

ID 5

Tegen 2019 hebben de lokale besturen een concreet zicht op 4 nieuwe belangrijke infrastructurele investeringen die de mobiliteit en de modal shift in de regio ten goede komen.

Actie 5.1

We formuleren in 2017-2018 minstens 2 adviezen per jaar over één van volgende onderwerpen en geven daaraan de nodige ruchtbaarheid (ism steden en gemeenten, Interleuven, VOKA, vakbonden, ...):

- het moderniseren en verfraaien van kleinere haltes/stations in het arrondissement Leuven, met parkeermogelijkheden voor auto en fiets.
- het ondersteunen van de verdere uitbouw van het Gewestelijk Expressnet (GEN): geoptimaliseerde aansluitingen tussen trein, metro, bus en tram, flankerende maatregelen zoals parking, fietsenstalling (speciale aandacht voor fietspunten), bereikbaarheid, eenvormige prijsvorming, de capaciteit voor de Noord-Zuidverbinding.
- het ondersteunen van de optimalisatie van de ring om Brussel door de scheiding van het doorgaand en lokaal verkeer, in functie van het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verminderen van het sluipverkeer in de dorpskernen.
- het vervolledigen van de Noordelijke ring om Tienen met het oog op de ontlasting van de vesten (zowel betreffende personenvervoer als vrachtverkeer), het autolouwer maken van de omliggende kernen en een verbeterde bereikbaarheid van de aangrenzende bedrijventerreinen.
- het optimaliseren van de treinverbinding Landen-Tienen-Leuven.
- het realiseren treinstation/treinhalte Haasrode met het oog op een betere ontsluiting van het bedrijventerrein.

Actie 5.2

Taskforce organiseert in 2017 en in 2018 minstens 1 overlegmoment met hogere overheden, deskundigen/instanties over:

- het opvolgen van Vervoersregio De Lijn en het geven van gepaste signalen vanuit sociaaleconomische invalshoek (ism Interleuven, provincie, sociale partners, ...)
- het opvolgen van het regionaal mobiliteitsproject Regionet Leuven voor een netwerk van hoogwaardig openbaar vervoer en (snelle)fietsverbindingen als hefboom voor een meer duurzame ruimtelijke ordening met een bundeling van woningen en bijhorende voorzieningen in corridors en aan knooppunten van hoogwaardige openbaar vervoer .
- het opvolgen effecten rekeningrijden (ism Interleuven, provincie).

Actie 5.3

Verschillende partners en actoren (Leu/D/T/A/andere gemeenten, Interleuven, provincie, VOKA) werken mee aan het uitvoeren van het regionaal mobiliteitsproject Regionet Leuven

Actie 5.4

Taskforce (in samenwerking met Interleuven en provincie) organiseert in 2017, 2018 en 2019 telkens minstens 1 ervaringsuitwisseling voor lokale besturen in samenwerking met gepaste partners en actoren over volgende onderwerpen:

- opzetten van projecten ter bestrijding van sluipverkeer en het verhogen van de (verkeers)leefbaarheid van de dorpskernen.
- stimuleren van rationeel en ecologisch mobiliteitsmanagement (mobiliteitsmanagement, mobiliteitsbudget, ...), zoals bijvoorbeeld het Mobiliteitsproject project Haasrode (ism VOKA)

GOEDWERKENDE ARBEIDSMARKT

Uitdaging 6

Er is nood aan een werkgelegenheidsbeleid op maat van elke gemeente waarin een lokaal bestuur meer inspraak heeft en zelf acties kan ondernemen op lokaal werkgelegenheidsbeleid en op deze manier accenten kan leggen binnen zijn gemeente

ID.6.1

Binnen 3 jaar hebben we een samenwerkingsovereenkomst met VDAB goedgekeurd op schepencollege /gemeenteraad en OCMW-raad en VDAB voor 3 clusters van gemeentes binnen de regio

Actie 6.1.1

We bepalen de verschillende clusters via een bevraging van alle gemeente in regio Leuven. Volgende mogelijke clusters worden alvast naar voren geschoven: Zuid-Oost Hageland, regio Aarschot-Diest, cluster omgeving Haacht, cluster stad Leuven, ... We focussen in eerste instantie op Zuid-Oost-Hageland en regio Aarschot-Diest.

Actie 6.1.2

Per cluster maken we een arbeidsmarktanalyse op en een plan van aanpak.

Actie 6.1.3

Via verschillende overlegmomenten met de betrokken cluster wordt er een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt waarin elk lokaal bestuur de aandachtspunten bepaalt voor een lokaal werkgelegenheidsbeleid bepaalt en de taken worden verdeeld tussen VDAB en lokaal bestuur.

Actie 6.1.4

De samenwerkingsovereenkomst wordt uitgevoerd en er zijn 2-jaarlijkse evaluatiemomenten.

ID 6.2

Eind 2016 is er een werkwijze bepaald om met lokale besturen op een structurele manier te kunnen overleggen over werkgelegenheid.

Actie 6.2.1

Binnen de Taskforce overleggen we met VDAB om een werkwijze te bepalen.

Actie 6.2.2

Elke gemeente duidt een contactpersoon aan.

Uitdaging 7

Ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt moeten kansen krijgen, via het behouden van de arbeidsplaatsen sociale economie, via het extra benutten van sociale economie als lokale actor voor aanbieden van jobs aan zwakkere doelgroepen.

ID 7.1

Binnen 3 jaar hebben we minstens 9 nieuwe samenwerkingsprojecten tussen lokale besturen, lokale bedrijven en sociale economie opgezet.

Actie 7.1.1

We promoten sociale economie bij lokale besturen oa via infosessies over sociaal aanbesteden, via een "meet your buyer event", ...

Actie 7.1.2

We zetten een actie op rond samenwerking sociale en reguliere economie met stad Leuven en omliggende gemeenten. We zetten ook met een aantal andere gemeenten een samenwerkingsproject op met sociale economie, bv. stad Aarschot en stad Diest.

Actie 7.1.3

We onderzoeken mogelijke pistes voor de omvorming van pwa naar 'wijk-werken' in 2016 en begin 2017. We bekijken volgende vragen: Welke dienstverlening wil een lokaal bestuur laten uitvoeren? Wie kan de doelgroep begeleiden en deze dienstverlening in goede banen leiden in een gemeente? Hoe kan de overgang gemaakt worden naar het nieuwe concept? Welke rol kunnen sociale partners hierin nog opnemen?

Actie 7.1.4

We bekijken met IGO de mogelijkheid om in te dienen bij een nieuwe oproep rond de regierol sociale economie voor lokale besturen.

Actie 7.1.5

We voorzien jaarlijks een uitwisselingsmoment tussen lokale besturen voor het delen van hun samenwerkingsprojecten. Hierdoor kunnen we ook de samenwerkingen en kwaliteit van de projecten evalueren.

ID 7.2

Minstens 15 lokale besturen hebben zich kandidaat gesteld voor werkplekcleren of promoten actief het werkplekcleren binnen hun gemeente.

Actie 7.2.1

We informeren lokale besturen over werkplekcleren via infosessies met de aanwezigheid van actoren die een aanbod hebben in dit domein. We bekijken hierbij op maat van de gemeenten welke vorm van werkcleren voor hen het meest geschikt is.

Actie 7.2.2

We organiseren via bestaande overlegplatformen voor werkgevers binnen gemeenten infosessies over werkplekcleren met de aanwezigheid van actoren die een aanbod hebben in dit domein.

Actie 7.2.3

We voorzien een ervaringsuitwisseling tussen lokale besturen rond werkplekcleren met de voorstelling van een aantal goede praktijken en moeilijkheden waarop men gestoten is.

Uitdaging 8

De arbeidsmarkt worstelt nog steeds met een aantal knelpuntvacatures die moeilijk worden ingevuld, daarenboven willen we vanuit de regio inzetten op een aantal toekomstgerichte sleutelsectoren waarbij de toeleiding van goed opgeleid mensen cruciaal is. De afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt is cruciaal.

ID 8.1

In 2017 hebben we een goed beeld op de huidige en toekomstige noden van de arbeidsmarkt in regio Leuven via het verzamelen van informatie bij verschillende partners (zoals Interleuven, VDAB, VOKA, enzovoort).

Actie 8.1.1

We organiseren in 2017 een overleg tussen verschillende partners in de regio die een goed zicht hebben op cijfers met betrekking tot deelaspecten van de arbeidsmarkt.

Actie 8.1.2

We maken in 2017 een analyse-rapport op waarin we de verschillende deelaspecten samenbrengen en dat we verspreiden bij scholen, organisaties die werkzoekenden begeleiden,

Actie 8.1.3

We maken afspraken met de verschillende partners hoe we dit in de toekomst blijvend monitoren.

ID 8.2

Binnen 3 jaar is er een betere afstemming tussen onderwijs en de zorgsector door in te zetten op kwalitatieve stageplaatsen en er worden meer mensen toegeleid naar de zorgsector

Actie 8.2.1

We werken aan betere stages in de zorgsector via het optimaliseren van stages binnen OCMW's (zowel kwantitatief als kwalitatief), via het organiseren van mentorenopleidingen.

Actie 8.2.2

We organiseren jaarlijks een zorgbeurs in een gemeente of een ander initiatief waarbij we de zorgsector in de kijker plaatsen. Stad Aarschot is alvast één van de gastgemeenten hiervoor. Hierbij kan er ook aandacht zijn voor de toeleiding van bepaalde doelgroepen.

Actie 8.2.3

Het systeem van inleefmomenten om mensen te laten kennis maken met de zorgsector wordt verbeterd door te werken met verschillende lokale werkgroepen die gezamenlijke inleefmomenten organiseren in samenwerking met lokale zorginstellingen.

ID 8.3

De invulling van lokale (knelpunt)vacatures (horeca, schoonmaak, ...) neemt toe via het opzetten van een aantal lokale acties.

Actie 8.3.1

We organiseren netwerkevents binnen 5 gemeenten waar we scholen in contact brengen met lokale werkgevers.

Actie 8.3.2

Lokale besturen promoten mee initiatieven van VDAB via middenstandraden, lokale overlegplatformen van werkgevers, parkmanagement, ...

Actie 8.3.3

We willen werken aan de beeldvorming van de logistieke sector in de regio (voornamelijk regio Diest) via een aantal initiatieven. Deze kunnen zijn: organisatie van een infobeurs, doebeurzen, samenbrengen van onderwijs en werkveld, ontwikkeling van een educatief aanbod voor opleiders in de logistiek, ...

Actie 8.3.4

We ondersteunen actief het Talentenplatform regio Tienen waarin een aantal acties worden ontwikkeld en uitgevoerd om de tewerkstelling in regio Tienen te verhogen onder andere door een betere samenwerking met de aanwezige onderwijsinstellingen.

Uitdaging 9

Alle gemeenten worden geconfronteerd met een toestroom van vluchtelingen. Om de integratie te bevorderen is het toeleiden naar werk en opleiding erg belangrijk.

ID 9

Tegen 2017 kent minstens 1 medewerker van elke gemeente de juiste manier om vluchtelingen te activeren (naar werk of opleiding)(volgens draaiboek)

Actie 9.1

Elke gemeente duidt een medewerker binnen het OCMW of stad aan.

Actie 9.2

We zetten een lerend netwerk op met VDAB, met medewerking van VVSG, Agentschap Inburgering en Integratie en de verschillende contactpersonen binnen een gemeente.

Actie 9.3

We stellen een draaiboek op waarin elke gemeente de te volgen stappen en de betrokken organisaties kan raadplegen in het kader van toeleiding van vluchtelingen naar werk en opleiding.

Uitdaging 10

Om mensen te kunnen laten deelnemen aan de arbeidsmarkt is het aanbod van kinderopvang cruciaal. Voor een aantal mensen betekent de mogelijkheid tot deelname aan de arbeidsmarkt en dit heeft ook een belangrijke rol bij een goede balans privé en werk. Daarom willen we een beter beeld krijgen op de effectieve noden aan kinderopvang in de regio en willen we werken aan een betere matching tussen vrager en aanbieder.

ID 10

Het digitaal loket zoals gehanteerd door stad Leuven wordt gebruikt door minstens x% van de gemeenten

Actie 10.1

We voeren in 2016 een face-to-face bevraging bij lokale besturen die interesse hebben in het digitaal loket.

Actie 10.2

Op basis van de bevraging wordt er een definitieve financiële raming gemaakt voor het project midden 2016.

Actie 10.3

Aan de gemeente wordt een definitief voorstel gepresenteerd met vraag tot deelname eind 2016.

Actie 10.4

Bij deelname van een voldoende aantal gemeenten wordt begin 2017 een aanbesteding uitgeschreven voor het instrument 'digitaal loket kinderopvang'.

Actie 10.5

Er wordt een coördinator aangesteld voor de ondersteuning van het digitaal loket in 2017.